

بیگانہ نافع ترجمہ برہان قاطع

برہان قاطع فارسی زبان کا مشہور نوست ہے جس کا خلف تبریزی 1969ء

محمد حسین برہان نے 1043ھ (1652ء) میں بہار شاہ حجاج سلطان

عبداللہ قطب شاہ والی گولکنڈہ (1020ھ - 1043ھ) (1642ء - 1652ء) کے

خبر نامہ میں مرتب و تدوین کیا۔ اور سلطان سلیم ثالث (1603ء - 1627ء)

نمایندہ آروم کے حکم سے مولی احمد شاہ نے ترکی زبان

میں ترجمہ کیا۔ اور 1213ھ (1799ء) میں بہار قسطنطنیہ صلیح سلطان

میں چھاپا گیا۔ ملا خطیو چارلس دیو کی ہدایت مخطوطات

نکارٹی جلد دوم صفحہ 105 (فہرست خدیو پیل لائبریری سولہ)

کتاب ترک صفحہ 105

محمد حسین برہان
تبریزی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجدی که زقبض اقدس قدوس است ع باروح قدس در همه دم مانوس است ع برار صکبش روان که جز مرصعاتش ع هر حرف که بدوزبان زنی افسوس است ع مادامکه منظمه فرائد المفردات محامد مشربا بیکه عرش وعلین و مشوره جواهر اللغات درود دازه امور ع حشم سبک اللز قنوت الثقاتین متقین متقین اوله حقایق لایعه الانوار حذر ع بقایق جامعه الاسرار رجا و النجا اول مبدع حکمخانه هستی و امکان و موجود جمله موجودات کون و مکان نزهت هویته عن الهوی فی هوة الهوان واستغث وحدابته عن الایات الدلیل والبرهان حضرت تریبک که کنه ذات احدیتی بر اغت ابه تعبیر امر محال و حقیقت بی کم و کیفی برسان بره تبیین و تقریر مجمع الاحتمال در المؤلفه کل عن اوصافه کل اللسان ع فاصغر عن نعمته جل البیان ع در کاه مقدس سر بنده جدی و خلیق و بارکاه اقدس سر بنده حقیق علی التحقیق در که ترازجه اصول اربعه استنقسات و مر اوجه قیاضه قیاضه ارکان علویاته جواهر ماهیات تکماتی بگانه کان کنت کزنا شریا دن صورت یافت عالم شهود و احسن کل شی خلقه کارخانه سنده بر داخه مصاقل صنایع بدایع نمود ایدوب ابداع الانواع اولان شرفنامه نفس بنفس انسانیه ع جامع المصادر صدائر ملکات و کالات نفسانیه در بر اعه رابعه البراعه بقد خلقنا الانسان فی احسن تقویم ابه نسخه کبر احسن اختراع و منکنه صفت بدیع بنده شیرازه پذیر ابداع و افتراع و اول فرقه فایقه بی قوت رابعه ناطقه ابه من بین الاجناس و الاجنار تخصیص و افراز و فائز فضل فصل و امتیاز ایلد کند نصره ابتدا جناب ابو انبشیر علی نبیا و علیه السلام ما در السبع مع العشر حضرت تریبک صبایح صحایف مساع صفوتنه بر لر بنه بر خوامی و صم آدم الاسماء ع کلها اسمی مفردات اشیا بی کاشاء و انشاء اعلال و املا و غور شدوز در تریبک دن حاصله دو حه مودحه انا و اساط و شبهه جبهه شعاب و عجز و ارماط تریبک شجره تسبیح السنه السنه زنی ازهار لغات مختلفه و آثار تلفظات ناموس تلفه ابه تر شیخ و توشیح و بو وجه و جبهه اشخیص اشخاص انسان مظهر مظاهر آیات ربانیه اوله یعنی ارباب روتانه تسبیح و تلویح پیور مشرور در المؤلفه هر ربانی که او سخن راند ع و وحده لا شریک له خواند ع فریده سی هر طائفه اقصی المقاصد الم بالله و احد در المؤلفه هو ازب فردا فلائله ع هو الحق جدا فلائله ع علم نیست که ع علمش بر اکران محبط ع کریمست که لطیفش بعالم بسط

جلالت یکی از تجلیست او و ولایت او ای تو نیست او و برآرنده هر چه نمایند اوست و برآرنده
بندرجاه باینده اوست و دوی دل دردمندان دروست و مددسازی مستندان دروست و سر
برده کند او را همین و جز از لم خود محرمی نیست همین و وصلات صلوات ست و وصلات که تقایس
نفوس قدسیان آسامرکی و مطهر و مفتحات نفحات تجلیات از تجلیات که هرزه شمائل شامله الشیخایمندان
شامه عانت سکنت الیه بالاسم هول شمامه مثک از فردر اول محرز الملکات الاسبیة صاحب النفس
المسئنة القدسیة المنسلخ عن العنوت الناسوتیة العسالی فی احکام التسنون الالهوتیة حقیقة
الحقایق دقیقة الدقایق سرور سر بر اصف سابقه سالار سر ای ای اصفیا خانم و شاه رسل خسرو
ملک ثکین خانمش راد و جبهان آمده در بر یکین سراج اطلال مینونی کوکب الارض دیات اکلیل
الذات شریعتی زینب با فرخ امت اجابت سبقت مسلول رسائی فاطم شجرة انصار کفر وصلات
حب الرشاد ارشاد سنت و طریقتی دوام الشعب اسلامیده سفیض نفوس در رسول عرب شاه شی
لقب دخیل عجم زهنمای عرب انس النفس محبتی سکه فخر زردل و جانده قرین نسو و نما و شجرة
الله مهر و سودنی رسیده حد اصله ثابت و فرعها فی السماء اولد خفة نخلة ایمانده شمر و غرة
ایمانده جانار دین ار ار املونقه زمهرش شغل ایمان قوت فنور عباد اورد اولد فائحه مصحف
تیزات و جامع کتاب بیست محرم سر اوقات لاهوت آشنای رموز ملک و ملکوت بلبل معجز دستان
و اظن عن الهوی قری حق قرآن ان هو الا وحی یوحی لم یلقه بمدوح حسان العجم و منوعت
سین اوقات یقینل بکفرین سب و رب و پس آن و این بر ادب و مصدر امثله مکارم اخلاق
صبره متسبی الجسوع مر احم و اشفاق حضرت بلبل کما انک روضه مطهره و تراب باخانداریه
مر زمره لرینه عن شمر امضا رعاله تیلور که افراد مستوفیه الارفا دانسانیدن متذو و مخصوص
و بی نوعه نفسانی و نفوقری محکم و منصوص اولان فقه قورمه علماء امت ذوی التهمتری
کدی طرف منحصر الشرف بنو تلمیدن دخی تکریم و ائیل نوارش و تقجیم بیورمقی علا و هسی فقه
منقبلمری تاج و حاج منسل تعلم علی اهلبد کفضل القمر لینه التبر علی س شریک انب الیه همسر
طارم جزمین و بالای و الای اسنهال و اقلترین دیباج بر اتم اح اکرموا العلماء فانهم و رنة
الاباء راه بر تر بهر اطلسین ابدوب ماده اصلیه علوم و حکم و مدار نواطق اشخاص ام اولان
جانب لغات و السانیدن نسوة حسنه و مستحسنه سنی افراز و ار از مننده انسان اهل الحد العربیه
و انقاریه اندریه سلسال مقال سلا عملی میراب الذهب انسان حکمت اشمال لریدن سیلان
و چند کلمات فارسیه الیه طوطی باطمة عذب الی انلری جمعه بد داستان اولغه با عذارة مد
اندریه لغت در تبه تخی اندنسای شالری تعریب و با اندازة خاطر خطیر حضرت سلمان
فارسی تلخیص و تطیب بیوردیلر اولغه سلام من الرحمن فی کل ساعة یقین علی الحد الهادی ول
السفاعة یقین سفاعة رجو و مالی وسیله یقین سوی ان امسی احد یخجاله یقین و انوف ترصیه و ترفیل
و صنوف کعبه و یخچیل اولد بکه تازان مضمار و السابقون السابقون و یسویان جمع الاحیاء
اولک انقاریون یعنی اولکات معر که دی و حیات حومه شرع مبین اولان عذرة و اتراب و اسره
و اصحاب حضرت انش سراقدمتوره و مشاهد معطره لرینه عرض و تقدیم اولور که تقوی قوام
اقوام اسلامیات و محکم محکم احکام محکمه فرقان باینده هر بری اظهار مطهرت و بر ازمینارت
ایدوب سیف ساطع السعالمری جسم عروق دعاوی عدات دینده برهان قساطع و صلک بقع
الیبالمری رفع قاع شکوک مشرکین الیه تبیین شرعه شرع عیننده تبیان نافع اولندر رضی الله تعالی
عنهم و حواهر زواهر ادعیه اجابت نشان و فواخر مر و اید انبیه اصابت اقتران که وشاح الصدور
روحایان و شمس القلائد محو رجو و غلمان اولغه شان و جساندر دلیر نهمای یغمای

و احسان و مستظل ظل ظلیل داد و امانی اولاد بعمرا اول مالک بمالک مراحم و اضع قوائین
 معدلت و مکارم موطنه قوام سر و شرع قویم و بمهد دعایم بنیان دین مستقیم نسب از احوال ام
 تألیف برد از امور عالم شعر خاتان جهان خدیو اعظم داد از زمان شد معظم سلطان کزین
 ملک دوران پیرایه نسل آل عثمان مسدود سواد عدل و انصاف دو کد قواعد جود و انصاف
 بین امان اهل ایمان بسر عسارت اسلامیان سلیل سلسله الذهب سلاطه عثمانی نبیل نایل انبیا
 دو دمان خاقانی جشید فلک بارگاه خورشید کواکب سپاه سهم السعادة زانجه سلطنت شمس
 الشرف درجه برج جاه و جلالت مجمع البحرین کرم و کرامت مشرع النهرین سماحت و حاست
 مظهر شعار شریعت موضع منہج ملک و ملت بیت مرکز دین کعبه علیای شرع مستقیم قطب
 عالم غوث اعظم حضرت سلطان سلیم لارالت ربات سلطنته فی الخافقین حافظه و مارت بات
 سپنه و سانه بالفتح و الظفر ناطقه جناب اعلی الجناب لربک آستان آسمان بسطت و عتبه فرقد فر
 و منقتر نهار و ایشار و انور که سدره سماوی سلطنت و طوبای بهشت اتبت اولان وجود الحمد
 شهریاری و ذات انجنا جدار یلری که بیت فال دین بنشر و المعجد مستقیم و العز منہم و الملك
 مفتخر بینک مفهوم محسبی و بیت تعالی الله ماشاء و زاد فیه ایمان و افریدون فی التاج
 ام الاسکندر اثنی نظمک معنی معنای مشخص و مسلمیدر منشور شان شاهان لری اناجعلت
 خلیفه فی الارض ایله مرتین و مرشح و طغرای غرای اذا اراد الله ان یخلق خلقا للخلافة مسح
 ناصبه یده ایله معنون و مو شحدر مؤلفه ذاتی سر و ناریا غلکسای سلطنت قطب کبرک ترارک
 نقای سلطنت امری نهر زنده رود زنده ساز مملکت حکمید روح البصیر و خزان سلطنت
 نسیم نسیم داد و معدلت خدیو یلری مایه نسیم نعور و تخوم و تقاطر امطر حر و حسانت
 خسرو یلری و اینه انبساط اقطار و قروم ایام شوکت لری هر دم به اروم به کجوان و هنگام
 سلطنت لری هم ریک صباح العید جان دور د اور یلر زنده عاتده انام خاصه تسلط انلام و شعرا ی نام
 و حله هر زندان و کافه اهل عرفان متم نعم انعام و عاطفت و مغشتم غنائم احسان و عنای لری اولغله
 روض انصاف معارف و علوم مطر اوسبرین و کائنات سرای قلوب اعجاب قنون و فیهود رشکسار
 فردوس برین اولغده درنا که را کس بر قناب ایام توسن مرکز کش حکیم نیر اعطسه قرص قمری
 شکل هلالیده سینه بند و مهمیز کاتب فرقدان ایله اول اشهب شهاب رفتاری محجه مدارانده
 رهنورد ایلیه اول شهب سوار عرصه شهامت و میداندار عام جلالت و شجاعتک سم سمند سمد
 و اقبال لری غرة ناصیه دین و دولت و نفع مشار مجلای مجد و اجلا لاری سرمد دیده ملک و ملت
 و غبره با صرة قاصرة اعدای بی بصیرت و شمیرد فعی التاثر فیه مای لری هلال آسمان فتح
 و نصرت و سان سریع الاسنان صاحب لری شهاب روس روس بدگوش و بدسرت اولرب
 هن از بار هزار جلالی آنا خورشید انتم لری نقش کابو روزگار و بلوغت قیو ارباشرة
 المارزی شارق منارق بلاد و امصار و قاطبه اهل اسلام سایه دوحه الصغلی پادشاهان لری
 سر تعینین جنصفه امن و امان و کفافة جمهور انام کائنات سرای اقبال شهنشاهان لری سینه
 سر چنمه فراغ و اطمینان و تنسیق مهمام دولت علی لری مفوض انکف کفایت و تزویق مصالح
 ملک سید لری محول معاهد رویت و تمثیل لری اولان نقد کران عهد شاهی و رکن رزان زمان
 پادشاه لری صهب آراء صائبه لری ازالة و صائب مصائب بمالک و اماطه خلاص تلاش مناهج
 و مساکنده مدرار رحمت و مشاعل تدایر تا قبل لری از حه ظلام ظلم و بیغی و شقاوت و اضناحه
 زوایای قلم و سلطنته نور اشعه فرو زار لجهاد توفیق و سعادت و جنود بنار نمود موحدین
 یومند بفرح المؤمنون بنصرهم دار السلامه نوشا نوش ماء المعین فوز و انتصار و شرمه طاعیه

مخازیل کفار و فیدا با نجه مخاری لغات و جوار و در بنا هم بد میرا در لنا الاسفل سعیر خزی و خسارنده
مفصرع مهل بی مهل دمار و متکرع غسان قهر و تبار ادب اوله از آیین بدت این دعا بدست که چون
فانچه فرصت یقین بخواهد و اجزش بر همه بدست با خلاص آیین از اعدا بوشده افکنده بی مضاعت
و نهی همیان سوق العکاظ استطاعت لوانه عبدالوده و محظی و ملا و آثم بجهله معصبتی مر تکب
اجد عاصم بجه وقتا که مستطد واهی مهبط رأس بر آسای اولان حدیث عیشاب کنیده باندن بیکوز
درت سنه سی سر سال ماتم اقصا سنده بیت ان الحوادث تزعم الاساد من بجه عباتها و انظر من
او کارها بجه من بجه تالیه فاش رابطه افاست و عیال و اولاد و ثمره کد و فو ادر دن تکلید لوعده مفارقت و نتع
غراب البین ایله افتعاد غراب غربت و السفر مسفر السفر دیر تک سطحه سوار اتکال و لمو غف بجه
بر خدمت مخلوقه مخلول اوله ام بجه سائل حق اوله ام نائل مسئول اوله ام آفتم بانه بر بحر حبت بولم
صلاه همینه ما کی موصول از له ام برده صورت بره لم کند من مقابل ایسه بجه کیره نم اهل صفای زندم بول
اوله ام بجه کتور ای ساقی بیز بلندک اشعار بزی بیز مانده می بی غن ایله مسغول اوله ام بجه قالدن خات
ممننده همیان ای عاصم بجه عازم سوی سخاسای مسئول اوله ام بجه نشیده سینه زمرده ساز حسب حال
اوله ام بجه عزال سوی آستاند آستان سدل و بر درم بجه ختو آمده اول بلده طیبیه که ایلی من ان تصفها
الالسن و فیهما التستهی الانفس و لتد الاعین آت محکف محمدرت و لمو لغد فاشه الاقبال فیهما
و جدمن بطوی الطریق صکه عبه الاقیال قدیانون من فتح عمیق دو مصرع در واره مند محسیر
تیسیر کرده نم الوصول و جدم الاصل او نعه خند رور اول علم مخصوص اولان بلده جهان
افرور لایه واسواق و حوامع و صوامع مینا شاق و قصور و مراغ بقصور کرد و بوز و اقلر بی سیر
و تاشا و اسبداغ صنایع صنایع همچون و چرا و کاهی خامس عجایبگاه دنیا اولان بو غار انجی نا مجرا
و مسرای بیها بیه نهمه خوشگوار آساروان و بی باک و بر طر الله استبقای حضه هوا دن صکره سوق
سائق قدر ایله بر بخواه مستقرده بسطوریای تمکن و ایوا و آرمیده ططاب اضطراب دل بی نوا
اولندر بیس و تیره نهاد و طریقه آتف و اعتد اوزره نم الادوات القلم والدوات مؤذانی گاه
کتابت رحر بر و نم الانس الکتاب النفس مکتوبه سی کاهی مطالعده صفحات المذات و مداره
ریشحات ابر و حان کب دلیدر ایله گذارنده انکار و اصل و کرداننده اوراق ایام و ایال اولنوب رکون
اعزایه باران صفا و اجله خلان باو فادان بذات فر خنده نقایله تعاضی کرش مصاحبت علیه و تذول
نقل و نوال محسوریت ادبیه خلاننده محضی خلان اصالت نسال برندن ناشی بو کوه زمره دفسان
حسن بیان اولدیلر که ادهم خاصه طریقی زاده و کعبلی زاده حلیه از هان کاتد مورسسه ارضای عزان
و بو قدر تکان و تاران المکن ایسه کدیگر بر اثر چند و جیل و روز کاره بر یاد کار جزیل وضع و ابداع
و اساس افکن بنیاد ابداع اولمکز هر وجهه اوجه و احری و اشبه ظن او نور کم ترک الاول للاخر
و بدعه سی حال از لب ایدی اعتبار اهل قلم و زیور حدیث حدیث ارباب رف اولان قاموس العجم یعنی کتاب
برهان قاطع که افاضل سلفندن تبریزی حسین بن خلف حضرت باریک اثر جامع و فیض زافع بریدن
دیاره زده متداول اولان فرهنگان جمع و تلفیق مولدین اولغله احتشابه ناشایان او بوب کن کاب مرقوم
کل اهره اعرف بوسم قدحه قاعده سی لغات صحیحجه المعانی در تبه بی حاوی و حایل و مصطلحات
فصیحجه البانی فارسیه بی کافی و کائل خصوصاً استطراد او استعلاملا و توردن بجه نور غات متغیره
و هیئت و هندسده و نجوم و حکمت و کلام و تصوف و شاعر بعضی دقایق علوم سائره بیه مشتمل
اولغله بین الفجورل شلیق با نقبول و جمله دانشوران فرس و روم عندل زنده مقبول و مرسوم و مستدر
فی المثل اول نسخه جلیله و مجله جلیله بر ناهنده ناهید طلعت و بر کاعده و لا کعب حسن و کعب حسن که
سر نایخن مجسم آن و مجسدر روح روان در مهر رخسار زنده صباحت لازمه ماهیت و معجون الحیه

لب نشه دارنده کیفیت عاقبت مقتضای خاصیت در سرغم زلف لطافت آبگری سپرغم و باد
 لعل عتاب آمیزی شراب درغم در فی الحقیقه اول سعادت سلی سجا زلیخای مصر حسن و بها اولوب
 نکن دنیا نهاد اولغله هنوز بر خلقت مادر زاد یعنی عروس ناداماد و مهر بکار تی ناکساد در ویا اول
 کاتب بیستا بر جوان آهو جولان خرد فر سادر که باغبان طبع اثر آبیاری نامیه عجیب تاثیر ابله
 اول سرو باغ اعتداله عدیل بزغال سخن سیمار سیده و اول کلبن بر غنچ و دلازه بدیل بر فدان جانفدا
 پروریده ایقانه شد در ابروی دلاراسی متن هنار طاعت دلجویی دجافر ساسی شرح مطامع الانوار و شفقه
 شفا محاسنی خستکان سوختکان علم تصریفه سافیه و افیه لکن دهن تنگنه بر سوزمی و انحر اما هنر
 اول کتف سر بسته بی تعبیرده در مضارقه سی سجه بیان دهان نهاننده نقد ضافت الفافیه کردی
 عتیده اهل سنت صفت صاف و بندهی مثل ایمان اهل دیانت بر اقی و شفاف قانتی بلند لکن
 غایتده موزون و زینا خلقی دلپسند امار یانه سبیه متناسب الاعضاد در شکلی خوب شد ائلی محبوب
 چشمی غزال لکن شکر شکار در نکهی بی مجال اما طافت شکن اسفند یار در عارضی بر لعه آتش
 لکن بشکر سوز مر ککابی عاشق کش و خاطر کش اما قتی دلدوز در کر چه غلام عجمی لکن
 ماسی خارج خراج روم بلکه بیرون کفایت بقود بیحوم در غزه غداری همشهری ان الشقی و افد
 انبراجم غبار خط کیفیتداری همسیره خیر الاعاجم در لکن اول سر و دلستان ککستان جمال
 اکتوبوش عبقری نقوش عجمی متوال اولوب کر چه مصرع شروانی زرد و زنجم اشفه کسندر
 اداسی آنده اولان حالت دخی محل سلیدر فاما المولفده بر روب ندانده بیای رومیله نیا فیکک نیه اوترک
 فتنه کاری بر عجم رد قصده سیر ابله نیه ملائسه سی دیبای زیبای رومیله خرام و عرص آینه ندام
 ایلسه اوزمان قوبار قیامت قائمه سی نیجه مسجد الحرام عقول اولان دماغنده مؤذین مت عر
 ارباب حسن و بصیرت مصدوقه بیت کروفتماری کدر د سوی مؤذن نیه قندقامت او بست
 شود ران قندوقامت نیه اولوق جای کلام دکدر بر بسوسقاله مقبول المائل سهم ناقب مثال نالینبویه
 بان اولوب کر چه بوعد عاقل اول میادینده راجل و یو بغیه عبید المر می به بالغ و نائل اولوق بد عذیم
 نبد قاصر انه سبت این اثر تا من بد المناول اولدینی و ارسته دلیل و برهن و کر چه بوعد ضرده
 رب سکوت اباع من کلام ناطقه سی حق اللسان اشعی البیان و کابه الاشل ضایعه فی صلی
 حسب حال حافظه نثری جسامت اولوب کن مر السعی احمی من عمل الکمل منتماسی پیش نهاد
 و مع الخواطی هم صائب ساهمسی بیروی با وی شوق و استعداد اولغله بو تر آرمایشه که در خور
 حبه کسان فضل و دانند در اعمال کمال مر نای جهده فر او انه کساد یعنی اول کک کتاب کابک میدان
 ترجمه سده بکر ان ران آغاز و طرب کالک ناماز اول تقسام دلارامده درست و نادرست آواز ابله
 در شان لحه بردار اولوب بعون الملک الجلیل بعدتسرف التکمیل بر اثر ائیل و با ککار جزیل
 او نه جفندن بسفه طبع عالی حضرت باد ساهی و خاطر فاجر عین المعالی جناب ظل الاهی که
 سبط الهم الاهی و مخزن جواهر فراست و آککاهیدر نور سجد آثار مخترعه و معارف مفرعه
 حسن و چه ورغبت و اربانه بدیل مواند رفو اند عنایت بیور ملریله عهد خلافت فخریه و دور
 داور داد آور لرزیده عامه اهل علم و کمال و جله اصحاب هنر و مقال طرف محتوی الشرف همایون لرندن
 منظور نظر عاطفت و احسان و معمور غمور بکارم بکران اولغله بکران اتغاق زمرسه دعوات
 نیجات تساق شاهان لر بی طین انداز سامعه طاق نه رواق و شمسیه الاذکار خسروانه لر بی ثبت
 صحیفه اشهار و در تیه الاوصاف ملوکانه لر بی برایه جیدر و رکار ابعکده دور امدی مر سوم
 لوحه متفکره و ناکشده صفحه متخیله متکذره مر اولان ترجمه حقیرانه راه بک سبز در و دانه ابله
 محقق مجلس شاهانه و محض لطف و عطف شهر بار نه دن عطف نگاه قبول و مصرع هر عیب که

سلطان پیسندد هزارست کامله سی نزد شوکت محصور عالیزنده شایسته شرف مطبوعیت
خاصه خصوص مطبوعتی دخی تعلق کرده اراده پر زیاد مورکت بیور لغله نسخده سی متفرق
آفاق واقطار و منشهر هر دار و دیار اولدینی صورتده علی قدر الحال استفاده ایدن طلبه علم و کمال
فیاضه عصر سلطنت و حسنه زمان خلافتی اولوق ملا سفسی صوب معلا اوب همایون لرینه
خیر دعا و مصراع ان الثناء کفیل عمر نان ~~...~~ کافه سی مستلزم عمر و بقا اولان سپاس و ثنا و انشاء الله
تعالی بو عبدی نوادخی مظهر و ایه د سجا به ان لبس للانسان الاماسی اولوق ملحوظ و مختار اولغله
همان مسنی ابانله المنعمان ترجمه کتاب مر قومه وضع قلم ابتدا و کتب معتبره معتدیه بهادن
فرهنگ محمودی و مجمع الفرس کاشانی و مجمع الفوائد و جامع الفوائد و فرهنگ شعوری و حلیمی
و نعمة الله و جامع الفرس و شرفنامه و تاج المصادر و دشبشه و لهجه اللغات و اقصی الارب
و کثر اللغات و مشکلات شهنامه و صحاح العجم و نوادر اللغات و قاموس و اختری و وانقولی
و ترجمه تحفة المؤمنین و فیضیه و ترجمه غایه الاتقان و مفردات شیخ عسبی و مفردات المفردات
و تعریفات سید شریف و اصطلاحات صوفیه و شرح فصوص و شرح جفمینی و خلاصه الحساب
و مطالب عالیة و یوزارک انالی ~~...~~ مقبوله به حسب الاقتصار اجعت و تطبیق و توفیق
و کشف و تحقیق باینده تحذیق نظر دقت ایلبرک ترقیم و تحقیق مبادرت و اسهاب و اطنابدن
مجاہبت و ایجار و اقی طریقته قصر همت و موثوق به اولوق ضمنند، حرم حریم اصل قوم مدن بر خطوه
خارجد اماله قدم و هناء بیت العاقبه دخی خارجدن وضع سر انکست فادیه باحرم خصوصه
عدم رخ دست یعنی به مطلبدن خاصه بی اخراج و به قریحه خامده دن کلمات زائده اضافه و ادماج
اولمشدر عالیة الامر بعض اوصاف اشجار و بیان اشکال ازهار و آثار دیننده اقل قلیل کلمات لا بأس
تخلیل و تدبیل اولمشدر و اصل اصیل مر قومک محتوی اولدینی لغات و کلمات ذکرده ترتیبات
حسنة مفتوحه و مکسوره به مراعات اولنما مغله ظاهر الالی غیر منضده کبی مختل النظام و مشوش
الانظام اولدیندن ناشی استفصا اولسان بر لغت و کسایته دسترس نیل و ظفر اولوق امر مشکل
و مهم الساعده دن بار داشته و منغل اولغله لاجل التیسیر تمیز و تبویله حسن تنسیق و ترتیبده دخی
سعی کثیر اولغله بو قدرجه تغییر مستوجب و صحت تعبیر اولسابق ملحوظ ذهن قصیر عبد معترف
الله صیردر و صاحب اصل مر حومک تقدم ذکر می موجب تقدم رتی قاعده ملتر نه سه رعایتله
بر افضل معانی مختلفه سی بیندن معنای رایجی تقدم و معانی سائره علی مراتبها ثبت و ترسیم بره اثر
پسندیده لرینه اقتضا و اثر کرید طری ابقای جریده الی ما شاء الله تعالی قیلندی بس بو طریقده ایقیه
حسب القدره رعایت و توضیح و تفهیمده ~~...~~ کمال تحریری و دقت ایدرک بتوفیق تعالی زمان
بیرده امضا پذیرانته و بیان نافع در ترجمه برهان قاطع ایله موسوم و مسما و اسم سامی حضرت
سلطانی و نام نامی جناب جهانبانی بره غبطه نمای شمس المعارف الکبری اولمشدر

حالا سر بر آرای سلطنت و جهانبانی و اورنگ پیرای شکوه و شوکت و کیتی ستانی فرمانفرمای هفت
اقلیم رونق فزای نعت و دیهم لمؤلفه معظم شهنشاه عالمنا مفتحم خدیو فلك دستکاه اکسیر
ترکیب نظام عالم روح جسد صلاح ام انسان العین جهان و عین الانسان جهانیان صاحب
جمال اسلام و صرامت صحصام احکام رب الانام فص نکین جهسانداری نص مین شهر یاری
غرة ناصیه ملت بیضا درة تاج شریعت عز ابر بادشاه کرد و نبارگاه اعظم در که سر مد صفا هانی

خا تا آن سده فلک مدانی لریله همتراب اولسه خاک بر سر که عیون فاسده جایدار و اعل بدختانی
 سکریزه دهلیز در که خا فانی لریله یک کان امکان اولسه سر بسنگ که زیب نکی عز و اعتبار او له
 اسقایی بر آسمان منک مهر رخسارنن مهر صبحگاهان کومش صوتدن ملان و حضیره القدس
 سرای آسمان ساری سلطان لریله رشاشه پاشی فروغ و لغمان خدمت سعادت لریله هر سو رخسود تک
 و نوی و ویران اولد قهقور رفعت و مقدرت و شان اسک انست معزل درجه امکان در و پیشکار
 باد جست یا جاروب سمین بنده هو الیه مسیره الانس صحن ساحة سلیمان لریله یا بجای رفت و روبا
 اولسه هر آن سبب و میلان استدیکی سینه سیران و کندیکی کی اسوب صاوروب هر جای و جانیه
 حکمی با نذ و روان اولوق سیانه زمین و آسمان در کیوان بلند ایوان خدمت دار ان سعاده سعادت
 افاده لریله چوقدن منزل و بهرام جلالت برهان تقلد حسام عدو و حسام قهر مانیر لریله امنیه احرار
 شرف سلو دار بترندن خلی دمدر که خون ردل در سهر برین طاس لریله خورشیدی بر سر
 و رکاب سینه فاسده اتون او سکفلی بیگ پویه کر اولوق املیه بیقرار و جرح رزین عظمت قرین
 چو صکان هلال الیه شطارت کمان بیتگاه حشم ستاره خدمت لریله بسا اول پیتا پیتا ش روان اولوق
 سودا سیله آخر کار مبتلای مرض دوار اولند در بیت فلک محل و ملک طبع و مشتری طلعت بیوزمانه
 حکم و زمین حشم و آفتاب عطا بیقر رکاب زحل قدرت و عطارد تیر بی شهاب ناو و بهرام کین
 و زهره نقاش و اول شهر بار فریدون تخت و تاجدار پیر دانش و جوانی تخت بحر زخار مرحت
 ابرمدار اطف و شفقت خلاصه دودمان سلطنت بیان طاقتی نقا و هخاندان خلافت ارکان
 عثمانی که اشبو لمونته ان که پیتی زحاکت چشم دوران یافته بیمر دمان مهر و مه این زب و فرز ان
 یافته بیمر از دم عبسی نسات که در و با اند بی جسم عام روح و روحش روح و بیجان یافته بی
 قطع عسی چار برزی جمال شاه سلطان خسرو و ایلیز در بر شهنشاه معلا جاه افخم در که پیشدادیان
 دور عدل و داد او لریله هر سید اولسلر البه متوسم بی داد بان و اشکانیان رشک شکوه و شان
 شوکت کسیر بلریله چشم حسرت لریدن انک افسان قهر مانیم قهر و وصولتدن و رای قاف
 عدمه کریزان نریمان اول زه شرب غاب و غائب یمان ستر و سطر و سندن ایمانکنان پناه آوردار الامان
 استیجان کاوس درگاه ایت بار کاهنده مهر کوس زبان خسرو بازار دعوی جهانتانیده
 معاین خری و خسران افراسیاب سکندی تک بهشت دو تنگنی فرو اسباب مثابه آسیاب
 اولد یعنی نفرس و اذنتان دارا و رای دارة سوکب پر کو که و دار زنده و در مع الدهر کیف ماداران
 کو بان دائر و روان او له حقی شمس و امسدن واضح و نمایان در حقا که بر باد شاه اجل و اکرم در که
 عطارد که دیر محکمه آسماندر منشور بنار تنسور سلطنتی اعظم سلاطین العام الیه سخیل زمانه
 نبت و تسخیل و برجیس که خطیب منبره پایه چرخ معلا بنیاند در خطبه خطب خلافتی افخم
 خواقین الامم بره لاوت و تریل انکده در زهره زهره که خنیا کر بزم سعاد در هر شب انجمن انجم
 سکر کیده بر خطبکف دماغ بر شور و شغف اصول دور روان او زره اشوزانه جهان جهان الیه
 روی بچکان پری صورتان سار کانی رفصان و لریله فکن هیولای زمین و زمان اولقده در
 چند پادشاه لریله در سارکیش شاه کسور کیر و پادشاه کرد در تسعیر بر سلطان رای فلاضون تدبیر دام
 غزه و صره بعاب الله الملك النصیر حیدر اجسم جهالتک روح راحت پروری بی نعمدا چشم زمانک
 قوت و نور و فری بی آسمان شوکتک رخشنده مهر انوری بی برج اوج دو تنگ فر خنده روی اختری
 یا شاه بحر و بر فرمانروای خشک و تر بی شهر بار داد کر زیب سر بر سروری بی شاه کرد و مقدرت
 سلطان و الانبیت بی سر فر از ملک و ملت مالک انس و بری بی شهسوار نامور سلطان سلیم
 داد کر بی خسرو و جشید فر خانان خورشید افسری بی سکر تجسم قلبه بی محمد ذات امجدی

دوردن فالوردی اشبو کندیلو فری و نقطه جیم جلانی اولسه عکس اندازا کر و قوس میل اولور
 سپهرک قطر خط مجوری و جیفسه کل اصفهانی عین عزتدن نواه و توتیا در شمیدی چشمه
 خانه دری و ناز و استغنا ایدوب قیلر تنزل هر کسه و اوله لی در کاهنک اقبال و دولت چاکری
 امتزاج ایش مزاج سلسیل و زنجیل و اولش اول شاه جهانک طبع و الا گوهری و جود بر صورت
 هیولاسی و جود دولتی و لطف بر امر عرض دانیدر آنک جوهری و رضی اول رتبه محیط اولدی بم
 احسانی کیم و عنصر خاک اولدی شمیدی بخت حکمتدن بری و قیلد حقه عقل راج زربانه کرسی
 قنده سم اسنه فرش ابد و پشان و سری و عرصه رزم و جد الک رستم شرا فکنی و عالم جاه و جلالت
 داورد اد آوری و ناوک راتک سر ظفر بال و بری و خیم بر آنک معنی نصرت جوهری و برف
 صانه سر طائر لانه کر دونده و و هم تیریدن ایدر بر بخت بال و بری و دشمن بدخواهنگ قرآن
 حقیقون اواه و تیرینه قربان دلی شمشیرینه قربان سری و و بر سلطان کریم النجم در که درویش
 چرخ بی نوا کنگول مینا صکارای مهر و ماه جهان آرایه هر صبح و مسا در بار عاطفت بخشای
 شاهانه لیدن اشوار حوزة ضراعت انبایه زمره مساز استدعا و اهرق در پوزة لطف و عطا
 اولفده در ای شهنشا هذک درگاه و دهر آرای جود و مالک ملک عنایت داورد نیای جود و نیم
 مویزه ایدر صد ارض قفر فقری سیر و کف فیاض کریمکر در بای جود و بکر در دیم روز
 و شب اولسیدی شمسک بر توی و دست کره ریاضه ای عالم بهنای جود و اسم خاتم طی اولوب
 معنی اولدی زانندن شمار و بر مکی کیمر که عهد سکده ایدم عوای جود و راتل اولدی ظلمت
 فر عزتبار تا حیاچ و ایلدک حقا که ظهرا یید بیضای جود و بر دمکله جان بولور صدمر دکان
 افتقار و سنسن ای معجز نمای مکرمت عیسای جود و کاغ فقرک النده النده قائدیم زبون و قیل
 غزاشاهم قنی اول تیغ نغمه سالی جود و اتفاقیات بهیه و بدشراک معنویه دندز که اول یاد شاه
 اعظم ایدم الله الملك الاکرم حضر الیریک نام ناسیری مظهر اسم سلام و طیباع از بعد حروفین
 حاوی و نورانیة علویة بی مختوی اولان حروف چهار کانه دن عبارت خصوصاً بین الحروفین
 حرف سین که بد او کمال و و صسته مظهر و آلم اسرارینک مجموعنه مصدر در افسر سر اسم
 سعادت لری اولغله مرتب و فوق بازوی نیام و چارر کن کعبه اسلام بدکه عناصر اربعه و جود انام در
 و علی التحقیق آشای حقایق اشیا اولان اهل حدیق و بدقیقت کبریت احرر دیدگری اول یاد شاه
 کریمک بر نگاه چشم سیخواب مرحمت ملوکانه لیدن کایت و کیمیای اکبر اطلاق ایلدگری اول
 شهنشا مکارم صمیمک جنبش مژگان عواطف احتوای خسروانه لیدن ریخته دامان منا اولان
 جواهر ریزه موج نظر انفات و رغبت داورانه لیدن عبارتدر اعز الله تعالی بدوادم وجوده بمکنکه
 و سهل الی احرار انبوبات طرقة و مسا که واجبات الما برید عابد و نه حایبه و عراض مملکه عن غیر
 اخطار الادوار خالیة و مناطم شوکنه مکوبه علی جهة الجوراء و اعلام عوالم عظمته منصوبه
 فی قه قه الخضراء و حایفه مملکنه محفوظه من کافه مخافات الافات و روضه سلطنته محروسه من
 عواصر هوا صراصر العصر فی کل الاوقات و مناطم دولته مصونه من حوادث الحدتات و معالم
 شوکنه مأثونه من ملال ملال الملوان آمین بجاه جبریل آمین بعضی بسط مقدمه اشندار و نیاز مندیم
 صفو کمله نصفه شعار واقعا اشبو ترجمه نامنظمة پراکنده مادا عماد الکتابک هی کبی فلا تصلیح
 من بعدی لغیر العطار و الاسکاف مقالک اصدق ماصدق اولدیی و ارسنه شوائب خلا قدر لکن
 مدت هفت ساله حرفت فرقت اولاد و عیاله دوچار و گرفتار غل ذل کربت غربت سالب الفرار
 و بیت آنچه مرجان دست کر بر شتر بودی زغم و میر شمیدی کافران بر جنت انانوی علم و مضمونی
 حسب ال نام جباری اولان بر زده سامان و برکنشه دور آنک رتبه توزع بال و درجه تست احوالی

دریش ملاحظه انصاف انصاف ابدن کامل بان کوش و منصف مروّت اندیش وقوع یافته اولان
لحظ و خلل و زرع و زلال پر نشوینشی مظهر تغافل کریمانه و مقرون تجامل تجاهل انصافانه
ایوب نائل محمّد بیورمزل ایسده افکنده خالک مدلت و آلوده خلّاب خوری و حقارت
بیورمزی امید بنده بقدرار و جله دن مسئول عدم مستغرق الاخران والا کد ادر

آغاز در چند سوره از قرآن مجید

صاحب اصل مرحوم اشو نتیجه محبّه متقدّمان همم بیغملری اولان کتاب برهان قاطع الیان
و ساطع الاتقان فی طغور فائده و بکرمی طغور سکفتار اوزره وضع و تقسیم و محتوی اولدینی
لغات و کتبنا تک ترتیب حروف و فتر عایله اول و نانی حرفین ضبط و حکیم و نالشور ابعث دخی
تنسیق و تعیین یافته حسن اسلوب و اتساق الزائله بر کتاب گوهر نصاب تألیف و تنظیم المشر
فجز آوّه علی الله الکریم او کتبه زبان فارسی اوانعدن متداول و مستعمل اولان دری و پهلوی
و پارسی لغتینک تعریفی بیاننده در کتب فارسی زبان فارسیک احوال و کیفیاتی بیاننده در
اولان لغت فارسیده متداوله اولان حروفین هر برینک تعداد و تبیین و دال مهمله ایله
دال معجمه تک فرقی و تعیین و بالجمله مستعمله اولان صیغله تک تحقیق و وجوه ایرادات و استعمالک
تقریر و تدقیق بیاننده در کتب فارسی زبان فارسیده متداول اولان بکرمی درت حرفک تبادل
بیاننده در کتب فارسی شماره بیاننده در کتب فارسی بعض معانی اسکسائی ایچون کد لرت
اوائل و اواسط و اواخرینه ادخال و الحاق اولان حروف مفرده بیاننده در کتب فارسی جهت
معناده مدخلی اولیوب مجرّد تحسین کلام ایچون اسماء و افعال و اواخرینه الحاق اولان
حروف و کلمات احوالی بیاننده در کتب فارسی معانی متنوعه کسب و تحصیل ایچون اسماء
و افعال و اواخرینه الحاق اولان حروف و کلمات عدلولاتی بیاننده در کتب فارسی اصحاب
اسلامیه معرفت و رعایتی لازم و ضروری اولان مهمه تک تعریف و توصیف بیاننده در کتب فارسی
حروف تهجی به مقرون همزه ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی بدی بیان اوزره بنا
اولمشر او کتبه پای موّحده ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی بش بیان
اوزره بنا اولمشر او کتبه پای فارسیه ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی
بر بیان اوزره بنا اولمشر او کتبه پای مثله ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب
بکرمی درت بیان و نای مثله ایله مصدره لغات عدیده بی حاوی برخانمه اوزره بنا اولمشر او کتبه
جیم عربی ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی بیان اوزره بنا اولمشر
او کتبه جیم فارسی ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی ایکی بیان اوزره بنا
اولمشر او کتبه حای مهمله ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی اوچ بیان
اوزره بنا اولمشر او کتبه حای معجمه ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب
بکرمی بیان اوزره بنا اولمشر او کتبه حای معجمه ایله مصدره لغات و کلمات
تفسیرنده در کتب فارسی بیان اوزره بنا و دال معجمه ایله مصدره لغات عدیده بی محتوی برخانمه ایله
تدبیل اولمشر او کتبه حای مهمله ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی اوچ
بیان اوزره بنا اولمشر او کتبه حای معجمه ایله مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب
اون سکر بیان اوزره بنا اولمشر اون کتبه حای فارسیه ایله مصدره لغات و کلمات
تفسیرنده در کتب فارسی بیان اوزره بنا اولمشر اون کتبه حای معجمه ایله مصدره لغات
و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی بیان اوزره بنا اولمشر اون کتبه حای معجمه ایله
مصدره لغات و کلمات تفسیرنده در کتب فارسی اوچ بیان اوزره بنا اولمشر اون کتبه حای

صاده مهمله ايله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که اون بیان وضاد مهمله ايله مصدره لغات
 عدیده بی مشتمل برخانه اوزره بنا اولمشدر اون انجی کفتار طای مهمله ايله مصدره لغات
 و کسایات تفسیرنده در که اون ایکی بیان وظای مهمله ايله مصدره لغات متعدد بی محتوی برخانه
 اوزره بنا اولمشدر اون انجی کفتار عین مهمله ايله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که اون
 طقوز بیان اوزره بنا اولمشدر اون سکر می کفتار عین مهمله ايله مصدره لغات و کسایات
 تفسیرنده در که اون یدی بیان اوزره بنا اولمشدر اون بطور می کفتار فایله مصدره لغات و کسایات
 تفسیرنده در که اون طقوز بیان اوزره بنا اولمشدر سکر می کفتار قاف ايله مصدره لغات و کسایات
 تفسیرنده در که اون طقوز بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می کفتار کاف عربیله مصدره لغات
 و کسایات تفسیرنده در که بکر می اوج بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می ایکی کفتار کاف فارسیله
 مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که اون طقوز بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می اوج می کفتار
 لام ايله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که بکر می ایکی بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می
 در می کفتار مهمله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که بکر می سکر بیان اوزره بنا اولمشدر
 بکر می کفتار نون ايله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که بکر می درت بیان اوزره بنا
 اولمشدر بکر می انجی کفتار واو ايله مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که اون طقوز
 بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می بدجی کفتار هئا ايله مصدره لغات و کسایات
 تفسیرنده در که اون یدی بیان اوزره بنا اولمشدر سکر می کفتار یای تحتانیله
 مصدره لغات و کسایات تفسیرنده در که اون طقوز بیان اوزره بنا اولمشدر بکر می
 طقوز می کفتار لغات متفرقه تفسیرنده در که بخش بر لغات و کسایات محتوی در
 اونیکی فائده

زبان فارسی اتوا عندن متداول و مستعمل اولان دری و پهلوی و پارسی لغتربنک نهر پلری
 یسانده در معلوم اولمکه اشو مقصود من اولان زبان پارسیبک منسوب الیهی که پارس
 ماده سیدر حقیقتده اختلاف اولمشدر مورخین فرس دن بعضیله بیانه کوره این پهلوی سام
 بن نوح علیه السلام در پارس اطلاق اولسان ملک معهود آنک تصرّفنده اولوق مناسبتله
 کندوسنه منسوب و اسمیله موسوم اولدی و بعضی دن این عامور بن یافت بن نوح علیه السلام
 اسمیله تسمیه اولندیغی منقولدر و علی کلا التقدیر بن فارس لفظی یارسدن معرب اولوق اقتضا
 ایدر و مورخین عرب بور سمه بیان ایتدیار که پدرام بن ارخشیدن سام بن نوح علیه السلام
 اون نفر اولادی و ارایدی هر بری فارس میدان جلادت اولغله مبانغه فارس ايله که اصطلاح کرده
 آندن کسکین آجی و بچی ايله تعیر اولتور ملقب و مشهور اولوب ذر پلری دخی پدرینه نسبت
 اولغله هر برینه فارسی و جموعنه فارسبان اطلاق اولندی پس بو وجهه کوره فارسبان طائعه سی
 پدرام مر بور نسلدن حاصل و منشعب اولش اولور الع عند الله و بودخی معلوم اوله که ایران
 تعیر اولنان اقلیم که بر طرف نهر جیحون و بر طرف نهر فرات و بر جانب دن باب الابواب که حالاد مور
 قیو دیکلری موضعدر و بر جانب دن بحر عمان سوا حلیله محدود و معین بر ملک واسع و اولکده معظم
 اولوب سلفده مجموعندردن پارس اطلاق و بواسطه مشهر آفاق ایدی بعده مرور زمان و ظهور
 حوادث مختلفه دوران سنیله مشتمل اولندیغی ممالک طرف طرف بولتوب و هر بلوک بشقه جه
 بر مملکت اعتبار و بانا سبه بر اسم مخصوصه تسمیه اولندیلر از جمله خراسان لفظی که فرس قبیله
 لغتده مشرق معناسنه در حال اسمعانی اولان ولایت اسطخر قلعه سنکجاب شرقینده واقع
 اولغانه حمله ولایت مروره خراسان ايله تسمیه اولندی ککذک مادی دولت اسلامیده

اصفهان مملکت است اما ملک اول در آب و هوای عراق عرب است که طول اعیان آن ایله موصل و عرضها
در سیه ایله حیوان مابین اولان ارض محبووده دن عبارتند آب و هوای سیه نام مناسب و موافق
بولد قری حسیه ایله اول مملکت ده عراق عجم اطلاق ایله یار و سلیمان نبی علی نبیا و علیه السلام
حضرت تارینک مولد سعادت زین صفاهان اولکه سینه واقع واسم شریف قری پارسی زعم ایته کلرین
ناشی اولدی ارض خلیفک نکلم ایته کلری لغته دخی پارسی ایله سمیه ایله یار و سیه لغت پارسی فی الاصل
یدی نو عدد ۱ هر وی ۲ سگری ۳ زاوی ۴ سعدی یوزار با کلیه معجور در ۵ دری ۶ بهلوی
۷ فارسی بو اوج اسان مستعمل و مشهور اولمغه تعریف و توصیف سینه تصدی اولندی ایتمدی خفی
اولیه که زبان دری اول لغت دن عبارتند که ماده سینه قطعاً نقصان عارض اولوب واضعک رضع
ایله یکی منوال اوزره استعمال اولمغه ضلالت ابر ششم و اسپد و اشکم و اشتر کلری که واضع به یاری
همزه ایله و پرو و بدو و بشو و بکو کلری بی پایه وضع ایلمدی بو اسلوب اوزره استعمال اولمغه
دری اولوب همزه و باسز استعمال لرینده دریدن معنود اولزلر و لغت مزبوره دری سمیه سنک
وجهلری انسان الله تعالی طقوزنجی کتارده رای مهمله به متصل دال غیر معقوده بیاندده دری
ماده سی دینده ذکر اولورد و بهلوی لغتی بهلوی بن سام بن نوح علیه السلام لساندن مستفیض
و مشهور اولمغه انکامسوب اولمندر و بعضی یاریدیلر که لغت مزبوره نکت نسبی بهله دیار سینه در که
ری و اصفهان و دینور و لایتر بدر و عند البعض بهلوی شهر و مصر معناسنه اولمغه بهلوی شهره
نسبتنه شهر دیمکدر که مراد امصارده ساکن اولان اشخاصدر عربیده ایلمدی و بدوی بزده در
بو تقدیرجه بهلوی مطلقاً شهر خلیفک استعمال ایته کلری لساندن عبارت اولور و پارسی لغتی
پارسی ولایتی اهلیته منسوبدر که الازک نکلم ایته کلری لساندر و پارسی ولایتی آفایان اولندی
و خفی اولیه که لغت عربیده نکر جمع لغاتک اشرف و اشبهی لغت فارسیه در زیر احساب
مظهر سر و ما یسطق عن الهوی علیه افضل السموات و اکل الحیا حضرت تارینک لسان معجز
بیاندرین بعض کلمات فارسیه شرح و تفسیر کتب احادیث سینه ده مسطور و مصر حدی
ایتمدی زاننده زبان فارسیک احوال و کیفیات بیاندده در معلوم اوله که زبان فارسیه کله اول
لفظدن عبارتند که متکلم و مخاطب آندن معنی فهم و ادراک ایتمک شانندن اوله ایتمدی ماده سی ایکی
حرفدن مرکب اولان لفظه کله اطلاق صحیح اولور زیرا آندن معنی استفاده سی مقرر در دل و سر
و با کی و بر حرفه کله اطلاق صحیح اولور زیرا اگر بر حرفه معنایه دلالتی بو قدر غالباً الاعتراف
و مبغیه و خصوصیت صیغه مشایو بعض فوائدا کسانا ایچون بر کله نکت اولمغه و با خود وسطه
و آخرینه حسب المقام بر حرفه زیاده ایدر تفصیلی انشاء الله تعالی نتیجی فائده ده کلور و کله نکت
د محله ازلی معجز لسا اولور ابتدائک امکاتی ایچون زیر اسکوئله ابتدائک معجز در و آخری ساکن اولور
اوزینه سکوت و توقیفک محنتی ایچون ماعده و خفی اولیه که بیان کلمات که ایکی و با خود ایکیدن
اگر کله دن مرکب و معنای مقصوده دلالتی بین و واضح اولان کلامدن عبارتند اکار سینه
معنی اطلاق اولور استعمالی ایکی کونه دری مشهور و دیگر می منظومدر که شعر دخی دیلر کلام
مشربک ظهور یند بناء استغنا و منظومک اقتضاسنه سنی تعریف و بیانه تصدی و اعتنا اولمندر
ایتمدی معلوم اوله که شعر لغته علم و فهم معناسنه در که حدس سلیم و استدلال مستقیمه معنای دره
و سناده سندن عبارتند و اصطلاحده اول کلامدن عبارتند که مرتب معنوی و معجزین و متکرر
و مساوی و حرف اخیر لری برینه معنای اوله ایتمدی قواعد مرعیه تعریفات اوزره اشبو تعریفک
دخی اجزای فوائدی مشتمله در یعنی بعضیه اخباری خارج و بعضیه افرادی داخل اولور
از جمله مرتب معنوی قبلیه مرتب و مر بوط اولسان هرزه و هدیان مقوله سی کلام خارج اولور

ذال میجه اینه قرأت اول نور زیر ماقبلاری حرف علتدر که الف و یادر و ایزد و آمد و شد کله لری دخی
 کلاس اوزره ذال میجه اینه قرأت اول نور زیر ماقبلاری حرف صحیح بحر کدر فعلی هذا دیگر
 عربیده تداور ایدن اون درت صیغه ماضویه و مستقبلیه لغت فارسیده التي صیغه اینه اصک کتفا
 اولندی زیر افسار سیده جمع مافوق الواحد اعتبار اولنغله تنبیه به دخی شامل ومدکر و مؤتندن
 هر بری ایچون علامت مخصوصه وضع و تعیین اولندی یعنی اجدن ایکسی بر صیغه به حصر
 و انحصار اولندی تنصیلی بودر که عربیده مؤنثه موضوع التي صیغه و تنبیهه مؤنثه
 صیغه اسقاط و ایکی متکلم صیغه لری علی حالتها ایضا اولنغله مجموع صیغه ماضویه
 و مضارعیه التي صیغه اینه که مفرغ غائبه ایچون بر صیغه و مفرد مخاطب و مخاطبه ایچون بر صیغه
 و تنبیه غائبه ایچون بر صیغه و تنبیه مخاطب و مخاطبه ایچون بر صیغه اینه اصک کتفا اولنغله
 پس وجه مشروح اوزره اول نور ایکی حرفی یکر می درت حرفه و اون درت صیغه بی التي صیغه به
 تنزیل اشولغت فارسیک خیر الکلام ماقبل و دل مصداقجه ایجاز و اختصار اوزره اینسانسه دلیل
 ظاهر و برهان باهر در مهمه دیگر مجموع صیغه شد و اول معلومدر که مصدر دن مأخوذ و مشتق در
 و اخذ و اشتقاق و صیغه آخره نقل و تحویل ایچون هر صیغیه بشقه بشقه طریقی وضع و بعد انتقال
 مخصوص علامت تعیین اولنغله مثلا بر حدیثک زمان ماضیده قیامندن اخبار مراد اولنغله
 حدث مرفوعه دال اولان مصدری ماضی صیغه سنه نقل لایذ و لغزه مصدر مزبور دن مصدریت
 علامتی اولان تونی حذف و تانی ایسه تاء و تالی ایسه دال اوزره ایضا بذرل و اول تایدن هر بری
 ماضویت علامتی عدا اولور مثلا کتک حدیثک زمان ماضیده قیامندن خبری و تانی قصد و تنقیده
 حدث مزبوره دال اولان رفتن کله سنک تونی حذف و تانی اوزره توقف اولوب رفت دیرل کندی
 معناسه و کنت و شنید و آمد و استانی صیغه ماضویه لره بوقیاس اوزره در و مضارع صیغه سنه
 نقلده تون مصدریه بی حذف و تانی تاء مزبوره بی داله و اگر ماقبل خا اولور سه وجه آتی اوزره لره
 و سینه و سینه تبدیل بذرل و اگر مصدر دالی ایسه علی حالتها ایضا بذرل پس فعل مضارع علامتی
 بویکی صورتده دخی دال اولور مثلا کتک حدیثک زمان حاده حصولی خبری و تانی قصد و تنقیده
 مصدر اصلیه اولان آیدن کله سنک تون و یابی حذف و تالی ایضا الحاق حکیمده اولغله دالی
 حالتها توقیف و ماقبلده کی یابی مفرح و اولنه اداه حال اولان می کله سی انطایله می آید بذرل
 شمندی کلور معناسه و اصک مصدر تانی تانی ایسه تون مصدریه بی حذف و تانی داله و تانی بای
 مفتوحیه و یا خود و او مفتوحیه تبدیل اینه مثلا رفتن کله سنده رود بذرل و گوید و شنود کله لری
 دخی کندن و شنیدن صیغه زدن ما خود و شاد اولور ق مستعملدر و اسم فاعل ایچون تده لفظی که
 تون و دال و هاء معدن عبارتدر علامت وضع اولندی یعنی متضارع دن مضارعت حرفی حذف
 آخر بنه تون ساکن و دال مضروح و بیان فتحه ایچون هاء رسمی که هاء غیر ملفوظه در زیاده اولور
 مثلا خوانده کله سی که خواندن دن مضارع در مضارعت حرفی اولان دالی حذف و آخر بنه تده
 لفظی الحاقیه خوانده بذرل خواندن اوقومنی خوانده کله کده اوقور خواننده اوقومینی معناسه
 اولور و گوینده و شنونده دخی بوقیاس اوزره در و اسم مفعول ایچون وضع اولان علامت ایکی
 قسمدر بر میسی هاء غیر ملفوظه در که هاء رسمی تعبیر اولور فعل ماضی آخر بنه الحاق بذرل مثلا
 رفت کله سی که فعل ماضیدر کندی معناسه حکایت مراد اولنغله اسم مفعول صیغه سنه نقل لازم
 اولغله آخر بنه هاء رسمی کتور و برفته بذرل کتس معناسه و گفته و شنیده دخی بوموال اوزره
 سو یلمش و ایشدنش معال بنه در و قسم تانی شده لفظیدر که کتک کند و سینه حکایه حال ماضی
 قصد اولان کله آخر بنه الحاق بذرل مثلا اویقو حالتک بر کتسه اینه زمان ماضیده قیامندن حکایت

مراد اولسه در خواب کله سی که او بقوده معناسته در آخر بنده شده لفظی که شددن اسم مفعولدر
 اولش معناسته در کله که تحوتی متضمن در زیاده ایدوب در خواب شده دیرتر او بقوده اولش
 معناسته که او یومش ایله تعبیر اولنور ویدار شده و زده شده دخی بوقیاس اوزره در کله کلام
 فارسیده مفعول فاعل اوزر بنده مقدم ذکر اولنه جنق موضعه و وصف ترکیبی قاعده سینه رعایت
 اولنور اوله وصف ترکیبی اندن عبارتدر که اسم فاعل مفعولده مضاف ایکن فاعلیت علامتی اولان بنده
 لفظی حذف و مضاف الیهی اوزر بنده تقدیم ایدرر و کاهجه اسم جامداخر بنده فاعلیت معناستی
 متضمن کر و کار مثلوا لفاظ الحاقیه ده اولور مثلا آش برکسی که اصلده بنده آش ایدی بنده
 یخن دن اسم فاعلدر یخن پشور مک معناسته اولغاه بنده آش ترکیبی آش پشور یچی دیمکدر که
 آشچی تعبیر اولنور بنده نك آخرندن علامت اسم فاعل اولان بنده لفظی حذف و آش لفظی کله
 مفعولدر تقدیم ایدوب آش بدیدیلر و خجه دور دخی بوموال اوزره در اصلی دور بنده خجه در که
 چادر دیکیمی معناسته در اصطلاح جزده چادر جی تعبیر اولنور و سودا کر کله سی که سود والف
 نسبت و کردن مرکبدر سودا منفعه متعلق دیک اولور که مراد تجارتدر آخر بنده فاعلیت معناستی
 مفید کر لفظی الحاقیه سودا کر دیدیلر تاجر معناسته که بازار کان تعبیر اولنور زر کر و آهن کر دخی
 بوموال اوزره در و وصف ترکیبی صفتی موصوف اوزره تقدیمده اولور اسم مکان و اسم مکان
 صیغه سی اسمک آخر بنده کاهو که لفظلری الحاقیه حاصل اولور مثلا بولک یاب که آخر لقی تعبیر اولنور
 وضع اولنه جنق محله بار کا و بار که دخی دینور و بار کاه سلاطین کله اوناغ تعبیر اولنور اجازت کاه
 و رخسکه معناسته در زیر بازار اجازت و رخصت معناسته ده کلور و او بقو او یوبه جنق بره خوا کاه
 و خوابکه دیرر اسم زمان و اسم زمان صیغه سی وقت زمان معناسته اولان ریز کار و هنگام مثلوا
 کله ر مقارنیه حاصل اولور مثلا کچک و بکتک وقتی و فوجده لقی و اختیار لقی زمانی دبه جنک بر زده
 روز کار جوانی و هنگام بیری دیرر و فارسیده اسم اشارت ایکی نوعدر مفرد اولور او آن کی و جمع
 اولور ایشان و آن کی لکن او ایشان ایله ذوی العقوله و آن و آنان ایله ذوی العقولک غیریه
 اشارت اولور و با آن و امر حاضر صیغه سنک غلانی بای موحده در که اوائل کلمه داخل
 اولور یعنی متکلمک حضور بنده حاضر اولان کمنه دن بر حدتک فعل و ایجادی طلب اولسه اول
 حدته دال اولان مضارع دن مضارعت حرفی حذف و آخر فی اسکان و اولنه بای موحده زیاده
 ایدرر مثلا مخاطبدن سو بکتک حدتک فعل و احدائی طلب اولسه کوید کله سی که گفتن دن فعل
 مضارع در دالی حذف و یاستی اسکاندن صکره اولنه باکتوروب بکوی و تخفیفله بکودیرر سو بیه
 معناسته و بشنو و بخور و وزن کله لری دخی بوقیاس اوزره در نشی حاضر نمی حاضر صیغه سی امر حاضر
 اولنه ميم مفتوحه ادخالیله حاصل اولور مثلا کو کله سنک اولنه ميم مفتوحه کوروب مکودیرر
 سو بیه معناسته که مخاطبدن سو بکتک فعل ترکیبی طلبدر و مشنومیا و مرود دخی بوموال اوزره در
 اولنه سنیه فارسیده اداة تشبیه چون و آسا و مانند امثالی کله در که عن قریب ذکر اولنور و ترکیده
 اشو چون و آسا کله زدن کی ایله و مانند دن بکرز ایله تعبیر اولنور مثلا محبوبک یوزنی آیه و صاچنی
 سنبله و یوزنی سروه بکر تک مقامنده روی چون ماه و موی سنبل آسا و قدی سرو و مانند دیرر یعنی
 آی کی یوز و سنبل کی صاچ و سروه بکر زوی و یومنا سنبله معرفتی لازم مهجه دندر که شبشین
 پینده ثابت اولان جهت وحدت کله کیف جهتده یعنی ایکی سیده عرض اولوب لذاته قسمت
 و عدم قسمتی اقتضا ایلوب و غیره قیاس ایله مقول اولیان جهتده اولور ایسه مناهت اطلاق
 اولنور و اگر اصناف یعنی احد هبای تعقل آخرت تعقلیه حاصل اولان حالت نسبه منکره
 جهتده اولور ایسه مناسبت دینور و کله وضع یعنی شکت بعض اجزائی قریب و یا خود بعد

و مجاوران ابله بعضی اجزایه و یا امر خارج نسبت سببه عارض اولان هیئت جهتند اولور ایسه موازاة
 برز و اگر شکله اولور سه مشاکلت و بطرافده اولور سه مطابقت اطلاق ایدرل و بویزک مجموعی
 اعراض قیلندن اولغله غیر ایلله نمر درو هریری ایچون فارسیده دخی بر رفت مخصوصه موضوعدر
 انشاء الله تعالی موقعا رنده معلوم اولور فائده صیغه مصدر که ماخذ اشتقاقدر و فعل ماضی که
 فارسیده ماخذ حکمده در بویزک صیغه آخری تصریفنده قریباً اشعار اولنده یعنی اوزره نون
 مصدر ته بی بعد الحذف تابی داله و ما قبلی خایسه زایه و سینه و سینه قلب ابله حاصل اولور مثلا
 ساختن که وزمک معنایه مصدر در و ساخت که دوری معنایه ماضی در مضارع و امر زنده
 خای زای معجزیه تبدیل ایلله می سازد و بسازد برز کذلک آموختن که او کرنگ معنایه مصدر در
 و آموخت که او کرندی و او کرندی معنایه ماضی در مضارع و امر زنده حسب القیاس می آون
 و یا مورد برز و آموختن که قارستمق معنایه در و آموختن اصلق و ایلتنک و افراختن بو کسنتک
 و قالدر مق معنایه مصدر در در مضارع و امر زنده می آون و یا میرو می آوزد و یا و روی آفرزد
 و یا فرزد برز اما شناختن کله سی که اکتق و فهم معنایه در مضارع و امر زنده قریب مخرج سببه
 زاسینه قلب ایلله می شناسد و شناس دیدارنده که نازنظنده دخی زاسینه قلب ابله اباس دیلتندر
 و آموختن که چقار مق و حکمک و حواله و حله ایتک معنایه مصدر در و شناختن که قوندرمق
 و او نور مق و دکتک و نصب معنایه مصدر در و کسختن که اوزمک و اوزمک و قوی مق و قوی مق
 معنایه مصدر در بویزک مضارع و امر زای خلاف قیاس اوزره در زیر آموختن دن مضارع
 عند البعض اصلی اوزره و عند البعض نون و حجه قلبه آهنگد و یا هیچ کلور و شناختن دن نشانه
 و نشان و کسختن دن کسند و یکس کلور بعضی بویزای تقلیل مؤنث معنایه ایکی معنایه دال
 اولان بر صیغه قیلندن صد ابتدای فر و ختن و دوختن کی زیر فر و ختن کله سی باقی و علولندر مک
 معنایه صاعق و بیع معنایه میبائنده و دوختن کله سی دخی اثواب دیکمک ایلله صد صاعق معنایه
 بیننده مشترک اولر ایلله معنای مقصودی ایضاح ایچون علولندر مک معنایه قصد اولان فر و ختن
 کله سنک مضارعنده رای معجزه ایلله می فرورد و صاعق معنایه مراد اولان فر و ختن کله سنک
 مضارعنده شین معجزه ایلله می فرورد برز کذلک اثواب دیکمک معنایه مطلوب اولان دوختن
 کله سنک مضارعنده رای معجزه ایلله می فرورد و صاعق معنایه اراده قبلان موقعده سینه می دوشد
 دیرل دیگر اصغر مصدر و ماضی صیغه زنده فایده واقع اولور سه مضارع و امر زنده بای موحده به
 و او دخی قلب او نور بر افرارسیده بایله راویننده شدت توأخی اولغله حرف واحد اعتبار واحد هما
 آخره منقلب اولور مثلا یافتن و یافت کله زینک مضارع و امر زنده فایده بایه تبدیل ایلله می یابد و یاب
 دیرل و خفتن و خفت و کوفتن و کوفت و ضم رایله رفتن که سپورمک معنایه در مضارع و امر زنده
 میجو ایدو بخواب و میگویند و میگوید و میروید و میروید و برز و کافتن و کافت و شفتن و شفت و فتح رایله
 رفتن که کتمک معنایه در مضارع و امر زنده و او تبدیل ایلله میکاود و نکاو و میباشود و بشنو و میروید
 و برز دیرل فائده مقدماد کر اولند یعنی اوزره اهل فرس همیشه خفت و ترا که مائل اولغله مطلقاً
 نله طی ثقیل اولان حرفی استقبال عنلرنده ملزم احوال اولندر مثلا آشوفتن و روفتن کله زنده
 واقع و او فی ذاته ثقیل اولغله کله دن ظرف و اسقاط و ما قبلک ضمه سنی و او محدود فیه دلالت ایچون ابفا
 ایدوب آشفتن و رفتن دیدار ضروره شعزده بینه عودت ایدر لکن سفتن و سفت کله سنک مضارع
 و امر زنده آنفا ذکر اوانان قاعده اوزره فایده و یا خود و او قلب اولنوب نوله می سیند و بسبب دیدار
 بویزک و جهی بودر که هر مور سیند و بسبب ماده زنده نونک تلفظده کر کی کی تعین و ظهوری اولند یعنی
 اجلدن توین حکمده اولغله کویا که فایده اسنده قیاس اوزره با واقع و لمش ککیدر و کرفتن

و پذیرفتن و نهفتن و آفتن صیغله می شاد در زیر ابونلرک مضارع و امر لری خلاف قیاس اوزره
 می کرد و بگرومی پذیر و پذیر گشتند و نهفتن و آفتن ماده لریک مضارع و امر لری مجموع دکندر
 فائده مصدر و ماضی صیغله زنده شین معجمه ماقبلها الف واقع اولسه مضارع و امر زنده رای مهمله به
 قلب اولتور مثلا کاشن و کاشت و داشت و داشت و انباشن و انباشت کله لریک مضارع و امر زنده
 می کرد و بکار و میدارد و بدارومی انبارد و بینار دینور و افراشن کله سنک اصلی افراخن اولغله
 قیاس سابق اوزره خازیه قلب اولتوب مضارع و امر زنده می افرازد و بیفر از دیدیلر دنگر اشو
 درت کله صکه فتح جمله جستن و فتح رابه رستن و خواستن و کاستن کله لریک مضارع مصدر
 و ماضی زنده اولان سین مضارع و امر زنده هابه تبدیل ایله می جهد و میجه و میرهد و بره و میخواهد
 و میخواه و میکاهد و بکاهه دیر لرو و پیر استن و ضم جمله جستن و ضم رابه رستن کله لریک مصدر
 و ماضی زنده بای تختانی به تبدیل ایله می پیراید و پیرای و می جوید و میجوی و می روید دینور التباس
 بین اللغین محدودین ناشی در معجمه فائده زبان فارسیه متداول اولان بگری درت حرفک
 تبادل بیاننده در معلوم اوله که عربی کی فارسیه دخی بیاننده تواجی و تناسب اولان حرفلرک
 تبادل و انقلابی سابق و ذایقدر مثلا الف دال مهمله به و بای تخانیه به تبدیل اولتور بان و بان
 و اکدش و ارمغان کله زنده بدان و بدین و بکدش و بر مغنان دینور و بای موحده مهمله و اووه قلب
 اولتور غرب و غرم و آب و آو و خواب و خاو و بزرک و ووزک و ووس و ووس کی و بای فارسی فایه قلب
 اولتور سپید و سفید و یارس و فارس کی و بای مشاده الد قلب اولتور تنبوره و دنبوره کی و جیم تابه
 تبدیل اولتور تاراج و تارات کی و زای معجمه تبدیل اولتور رجه و رزه کی و زای فارسی به تبدیل اولتور
 کج و کر و کاج و کار کی و کاف معجمی به تبدیل اولتور آخشیج و آخشیک کی و جیم فارسی شین
 معجمه به تبدیل اولتور لحن و لحنه و کاجی و کاشی و زای فارسی به تبدیل اولتور کاج و کار کی و خای
 معجمه هابه و غین معجمه تبدیل اولتور خجیر و هجیر و سنج و سنج کی و دال مهمله بای مشاده قلب
 اولتور دراج و راج و زرادشت و زرادشت و کفتید و کفتید و کردید و کردید کی و زای مهمله لامه
 تبدیل اولتور سوز و سول و کاجار و کاجال کی و زای معجمه تبدیل اولتور سوز و سوج و بوزش
 و بوجش و سوزش و سوجش و آوز و آویج کی و جیم فارسی به تبدیل اولتور زشک و بچشک کی و غین
 معجمه به تبدیل اولتور کر بز و کر بیج کی و سین مهمله به تبدیل اولتور یاز و یاس کی و سین مهمله جیم
 فارسی به تبدیل اولتور خروس و خروچ کی و شین معجمه تبدیل اولتور بالوس و بانوس کی و هابه
 تبدیل اولتور آماس و آماه کی و شین معجمه تبدیل اولتور شار و سار و شارک و سارک کی و غین
 معجمه کاف فارسی به تبدیل اولتور لغام و لگام و غوجی و کوچی کی و فاو اوه تبدیل اولتور فام و وام کی
 و کاف عربی خای معجمه به تبدیل اولتور شامایجه و شامایجه کی و غین معجمه تبدیل اولتور کر کاو
 و غزغاو کی و کاف فارسی غین معجمه تبدیل اولتور کاو و کوله و غاو و غلوه کی و لام رای مهمله به
 تبدیل اولتور زلو و زرو کی و نون معجمه تبدیل اولتور بان و بام کی و او بای موحده به و بای فارسیه به
 تبدیل اولتور نوشته و بنشته کی و فایه تبدیل اولتور یاوه و یافه کی و هاجای مهمله به و جیم عربیه به تبدیل
 اولتور هبر و حیر و ماه و ماج و نا کاه و نا کاج کی و شین معجمه ضمیر بیاننده در معلوم اوله صکه
 فارسیه جاری اولان ضمیر ایکی نوع در برسی مفرد ساکن در و اول شین و تاو می حرف لریک
 ای که جسی مر کدر و اول ندوید و کله لریک در و اشو آتی ضمیر دن هریری او آخر کمانه لاحق و خطاب
 و تکلم و غیبت معالین منید اولور از جمله شین ساکن آخر اسم لاحق اولوب ضمیر بارز منفصل
 اولان او معناسنی افاده ایندر یعنی غائب و غائبه ضمیری اولور اسب و غلامش کی و آخر فعله لاحق
 اولوب او را معناسنی افاده ایندر او ضمیر بارز غیبت و را داد افعلو لدر او را اکا و آتی دیکندر مثلا

میگویندش آکاسویل روی برندش آنی کو ترزل معناسنه در وناه ساکن آخر اسمده ضمیر بارز
 منفصل اولان نومعاسنی افاده ایندی یعنی مخاطب و مخاطبه ضمیری اولور مثلا است و غلامت سنک
 آنک و سنک قولتدی کدر و آخر فعلده ترامعناسنه اولور که ضمیر بارز خطاب اولان تو مخفیانه ادا
 معقول اولان رادن مرکبتر کیده سکاوسنی ایله تعیر اولور مثلا میگویند سکاوی روی آردت
 سکا کتور روی بردت سنی کو ترز معنارینه در و زوت و کوت کله لر نیک ناری دخی ضمیر خطابدر
 زیر زوت از و ترا و کوت که او ترز مخفیلر بدر و میم ساکن اسم و صفت و فعل آخر لینه لاحق و ضمیر بارز
 منفصل اولان من معناسنی افاده ایندی در زدم و کوهرم و عالم و فاضلم و آمده و رفتیم و اشو میم
 ساکن که متکلم و حده ایچون ضمیره متصلدر کلامده فعلدن مقدم ذکر اولدقده مرا معناسنی
 مفید او اورومر امن را مخفیلر بکاوینی معنارینه در مثلا زدم داد عبارتی زرداد مرا تقدیرنده در یعنی
 بکا آتون و بردی و اسم تختید عبارتی اسب تختید مرا تا اولینده در یعنی بکا آت بختلیدی و گاهیجه
 بو معنایی صورت ناخرده دخی افاده ایندی مثلا دل زدم از شیرخی و بنستم بروی کسی عبارتی دل زدم
 مرا از شیرخی نیست مرا بروی کسی تقدیرنده در و گاه اولور که ذکر میسوق اولمغله تکرار
 محذورند ناشی کلام آئیده استغما اولور مثلا القصد باز کستم و آمدیم خانه زود عبارته کستم
 کله سی ذیلنده ذکر میسقت اینکله آمد لفظنه دخی الحاقه حاجت قالما غله یس القصد
 باز کستم و زود آمدم تقدیرنده اولور ضمیر مرکب و ضمیر مرکب کیدن ند کله سی جمع غائب ضمیر بدر سما
 وصفات و افعال او اخر لینه لاحق اولور تر کیده یعنی ایله تعیر اولور مثلا مر داندانلر در در
 و تو ایکن اندانلر در نیکلر ز و آمدند آنلار کلدیلر و رفتند آنلار کدیلر معناسنه در و بد کله سی جمع
 مخاطب ضمیر بدر بود دخی اسماء و صفات و افعال او اخر لینه لاحق اولور تر کیده اندن سزل لینه تعیر
 اولور مثلا نسانید سزل انسانکر و نواب کرید سزل ز کیلر سکر و آمدید سزل کلدیکر و رفتید
 سزل کتدیکر معناسنه در و میم کله سی متکلم مع الغیر ضمیر بدر بود دخی اسماء و صفات و افعال او اخر لینه
 لاحق اولور تر کیده اندن بزایه تعیر اولور مثلا مر دایم زلر ادملر و فاضلم بز فاضلر و آمدیم بز
 کلدک معنارینه در مهسه پوشیده اولیه که اشود کر اولان ضمیر سته دن هر بری آخرنده ها
 اولان کلدیه لاحق اولسه اجتماع ساکنین محذورند ناشی مابینلرینه برهمزه مفتوحه توسط
 ایندی رجا نه اش خامه ات کاشانه ات کشفه ام پوشیده ام و آمده ام و رفته ام و خوانده ام و شنیده ام
 و دانسته ام و فهمیده ام کی و مفرد غائب ضمیری اولان شین و مفرد مخاطب ضمیری اولان نالف
 و غیره جعلنور شینک جمعده شان و ناک جمعده ناندینور کر ل لاحق اولدقلمی کله لر اخر لینه
 ها اولسون جا ه شان و کاشانه ات کی و کرک اولسون اسپنان و درختان کی و بعضلر بدیلر که
 اشو ضمیر سته مرقومه اول امرده الفه وضع اولوب لکن کثرت استعمالدن ناشی تخفیف ایچون
 اسقاط اولدی وقت ضرورنده عودت ایدر و بعضلر عنده کر چه و ضعلری افسرد لکن وجه
 مشروح اوزره آخرنده ها اولان کله به لحوقنده اجتماع ساکنین محذوری ایچون بینلرینه انف
 توسط اولور و قول صحیح دخی بودر دیگر لغت فارسیده سین مهمله و نای مشتندن مرکبست
 کله سی رابطه اولوب بعض برده اجتماع ساکنین محذورند ناشی اولنه برهمزه مفتوحه
 زیاده سی امرنده ضمیر مزبور ایله مشارکت و مناسبی اولق جهنبله بو هشامده اطرادا ذکر می
 موجه کور لشدن ایدی خنی اولیه که موضوع و محمولدن منعقد قضیه البته رابطه اجتماعدن
 خالی اولر عریده رابطه به دال اولان هو و کان و فارسیده است و بود لفظلر بدر و هر حال قضیه ده
 رابطه نک ذکر و تصریحی لازمه مگر که قبل العطف ذکر اولنه مثلا خدار حین است و رحیم
 عبارتی و خدار رحیم است تقدیرنده در و منت خدار اعزوجل که طاعش و وحب قربت و بشارت

اندیش مرید نعمت عیسای مرید نعمت تقدیرنده دروگاهجه اختصار همچون رابطدیدی کلامت
 آخری تحریک ایدرر مثلا خدا کرم است برنده خدا کرم دیرر کرم مباحه و گاهی کلمه نام
 آخره نون ساکن الحاق ایدرر مثلا خوشست و نکست برنده خوشن و یکن ذیرر

بعضی فائده

بعض معانی اکتسابی همچون کلمه لیدرر اوائل و واسطو و اخرینه ادخال و الحاق اولان حروف
 مفرده یا بنده در معلوم اوله که مطلقا اوائل کلمه و واقع اولان الف که همزه تعبیر اولور ایکی
 نوع در اصلی و وصلی اولور اصلی دخی ایکی قسمدر او ایکی قسم شول الفدر که بر وجهه کلمه دن
 اسقاطی جائز دکدر انجام و اندام اولارنده کی الف کبی زیر اولور دن الف حذف اولدقده انجام
 وندام قائمده عمل قبیلندن اولور ایکی قسم اول الفدر که تلفظ دن اسقاط اولنسه معاینه خلیل کلمه
 مثلا سخوان و افتان کلمه دن الف اسقاط اولدقده صورتده سخوان و فتان قالور بنده سخوان
 و افتان معنای حاصل اولور و نوع وصلی اول الفدر که ماده سی الفدرن مجرد اولان بعض کلمه
 اولنه داخل اولوب و قضا معنی جهته تغییر ابراب ایلنه مثلا روزنه مظفر و یداد که ضم و ستم
 معنای در اولار بنده بر الف زیاده سببه اوزر و ایداد دینسه به ذکر اولان معنای دلالت ایدرر
 و قائمده بو الفدر وجهه مرقوم اوزر زیاده و حذف حاشری ضروره شعر تقاضا سندن مشروطدر
 سعه مقابله جائز دکدر ز بر اوضع کلمه به تغییری مستوحیدر مهمه اول الف که او اسقط کلمه داخل
 اولور بش نوع اوزر در اولکی نوع اول الفدر که فعلک حرف آخری ماقبله زیاده اولور و دخی
 ایکی قسمدر اولکی قسم الف در که مضارع دن مضارعت حرفی اولان دالک ماقبله زیاده
 ایدرر دعا معنای مفید اولور و عمریده کحقی و تقال علاقه سنه منی فعلی ماضی صیغه سببه ادا
 اولدقده کبی فارسیده دخی ادا اولور و دعا آندن عبارتدر که ادنی اولان کسه کسودن ادنی اولان
 کسنه دن تضرع و نیاز وجهی اوزر بر سنه تک وجودنی یا خود عنده منی طلب ایلنه خیر و آمدن
 اعم در ملاد ستم میراد و خدا نگاهدار تو بود عبارتدر لنده واقع میراد بود کلمه لری که اصلده میرد
 و بود در میرد دن فعل مستقبلدر اولور و فوت اولور معنای دعا موقعه دالک ماقبله الف
 زیاده سببه میراد بنور اولسون و فوت اولسون معنای پس دشمنت میراد دشمنت اولسون دعای
 اولور و بود فعل ماضی در اولدی معنای دالک ماقبله الف زیاده سببه اولسون معنای اولور که
 ظاهر آتم معنای دعا موقعه علی وجه التضرع و التریحی اواه دیمک اولمعه خدا نگاهدار تو بود
 عیسای حضرت حق حافظک اواه معنای اولور و ایکی قسم اول الفدر که با موقعی اولان فعلک
 حرف آخری ماقبله زیاده فلیوب و بانک مفادنی افاده ایدرر یعنی بایه بدل اولور ملادر دای تو میرام
 و جسم ان آفرین بر تو رحمت کلام عیسای تکریده واقع میرام و کاد کلمه لری که اصلده میرم و کدر میرم
 مردن دن متکلم مستقبلدر معنای استقبالی صحیح همچون اولنه بازیه ایدوب میرم دیدیلر بومقاسده
 بایه بدل میرم متکلم ماقبله الف زیاده ایدوب میرام دیدیلر بانک افاده ایدجکی معنای استقبالی بود دخی
 افاده ایدرر که چه بو الفده دخی دعا ایچده سی در کار در لکن اصل عنده با مفاد ایدرر که کردن دن
 فعل مستقبلدر بود دخی ذکر اولان با موقعیدر بو یلده الف زیاده ایدوب کاد دیرر که چه فی الحقیقه
 امر غائب صیغه سی اولور لکن دعا موقعی کبی بر معنی اولمعه تا دبا بار وجهی اوزر اوله معنای مراد
 اولور پس مطلق امرک دعا به دلالتی بجزر طریقیه اولور و به ضارب صیغه امر غائب اصلاحی
 اطلاق ایدرر ایکی نوع الف زانده در که معنای مدخلی اولوب مجرد تشخیص کلام و یا خود
 ضروره قافیه همچون زیاده اولور مثلا سکر کلمه سی که سبک ایله سردن مرکدر سبک حذف
 و سرباش معنای در سکر و وصف ترسکیبی اوزر خفیف باشلی دیمکدر که مراد خفیف

انفعال در عقل باشد و اولغه ذکر محل اراد حال قبیلند بر الف زیاده سببه سبکسار دیدیلر
 چه سبکسار معانسه در دستکر کله سی معنی ستم ایله کردن وصف ترکیبی در کفاعل معانسه در
 بطننا الف زیاده ایدرلرینه معنای مزبور ایفاده ایدر او چچی نوع انف ملاست و ملازمتدر
 انف مساوات دخی برلر یونان تفصیلی بودر که تساوی و تقابل قصد اولشان موضعده معنای
 معصوده اول اولان کلمه کنده ممانلی برنگه دخی اضافه و مبدلرینه بر انف زیاده سببه ملحوظ اولان
 ملاست و مساوات معناسنی افاده ایدرلر مثلا برکنه کلدیکنی زمانک جمیع اجزاسی خنده به ملاس
 و ملازم و خنده ایله تسویه اولدیغنی یعنی کره کوله کلدیکنی افاده مراد اولسه خند کله سنه که کولت
 معانسه اسم در ممانلی اولان بر خند لفظنی دخی اضافه و میانه لینه انف ملاست زیاده ایروب
 خنداخذ آمده است دیرلر و ایکی کسه او موز او موز ملاس و مساوی کلدیله به جک موقعه
 دوشادوش آمده است دیرلر و ایلری ایلری کلدی دیه جک برده که جمیع اجزاء زمانیه سی سبقت
 حائنه ملاس و اول حائنه مساوی دیک اولور پیشا پیش آمده است دیرلر و کسه کنارینه دیک
 طولوب صو کنار ملاس و جمیع اجزاء کناریه سی مساویدر به جک برده لیا لب دیرلر ترکیده بوندن
 دوداق و داغ ایله تعیر اولور و علی هذا دردیجی نوع انف احاطه در که مجموع و محیط
 و مستوعب معناسنی افاده ایدر مثلا مجموع اجزایی محیط و بالتمام دیه جک برده سراسر دیرلر ترکیده
 آندن باشند باشه ایله تعیر اولور و سراسر اباد دخی بو معنایه در سرباش و پانای معانسه در الف
 احاطه ادخایله سرباش و تمام وجهه دیک اولدیکنه ترکیده باشند یا غه دلایله تعیر اولور سبچی نوع
 انف عطفدر که عریده کی و او عطف مزنده در مثلا نکاپوی لفظی که اصلده تک و پوی در تک
 تکیدن دن اسم مصدر در تکیدن سکر تک معانسه در و پوی دخی بوندن دن اسم مصدر در
 سر عتبه کنک معانسه در که ترکیده آندن تک ایله تعیر اولور تک ایله سکر تکه مشتمل کیمکی
 و یورو مکی ادا موقعهده ایکنسنی ترکیب ایروب و میانرینه الف عطف نوسیط ایله نکاپوی دیدیلر
 ترکیده بوندن یلوب یو یور مق ایله تعیر اولور و نکاد و کله سی دخی نکاپوس کی در دود و بوندن
 اسم مصدر در دوندن سکر تک و قوشمق معانسه در و اشو الف عطف ذکر اولشان نکاپوی
 و نکاد و ماده زنده غریبه مشهود دیکدر مهسه اول الف که کلمات او اخرینه لاحق اولور آتی
 نوع اوزره در او ای نوع الف ندادر که معنای اخرینه لاحق اولور اولدیجی ایکی قسم در بر قسمی
 ندای حقیقی در شها و شهر بارا و سراسر و راکبی ای شه و ای شهر بار و نبی سر و ای سرور
 معنایینه در و بر قسمی ندای حکمی در بسا و حوشا کبی ای بس یعنی ای بیجه و ای خوشتر
 معنایینه در و اولورده ندا حقیقی دیکدر بلکه مبالغه و ادعایه مجولدر عریده باشه ایله اولان ندا کبی
 و ایکنجی نوع الف دعادر هیچ کس بر جای او نشیدنا روز شادی دشمنش کم پیندا پینده
 واقع نشیدنا و پیندا کله زنده اولان الف کبی نشیدنی استخباتدر نشستن دن مأخوذ در نشستن
 او تور مق معانسه در و پیند خلاف قیاس اوزره دیدن دن مضارع در محصول بیت جهانده بر فرد
 آن مقامنده او تور عیه و عدوسی مسرت کوتی آر کوره و کاهجه دعاموقعهده الحساح و مبالغه
 ایچون بر کله به ایکی الف زیاده ایدرلر بر سنی حرف اخیرک ماقبله و دیگرنی کله تک اخرینه زیاده
 قیلر مصرع کم شواد از جهان نام سفر مصر اعنده واقع شواد ا کله سنده اولدیغنی کبی اصلی
 شود در دعایه دلالت ایچون اخرینه الف زیاده اولوب بعده نا کید و مبالغه فائده سیچون و اوله دان
 میانه بر الف دخی زیاده قیلندی مال مصرع جهانندن سفر آدی بالکلیه باسون دیکلر اولور او چچی
 نوع الف فاعلیندر که مدخولی اسم فاعل حکمنده اولور لکن مفهومنده مبالغه معتبردر مثلاً انا
 کله سی زیاده یلیجی معانسه در که عریده علامه مراد فیدر ترکیده یلکن و یلیج ایله تعیر اولور

وبنامک معناسی کوره کن و کویا سو بلکن و شووا اشتکن و شکب ازباده صبر ایدیحی و طیباشحی که
 طیباشاق تعیر اولور و زیا مبالغه ایله بر اشقلو که بر اشقن تعیر اولور دردیجی نوع الف اشاعده
 معلوم اوله که قدمای فرس اشبو الف اشباعی شعری عربک الف اطلاقلرین لغت ایلدیلر بر
 عربار مثلاً کمال و جمال قافیه سنده انشاد ایتدکری شعر کوزنی بر حرف زیاده اولمغنی مقتضی اولسه
 اگر قافیه واقع اولان لام نصب موقعنده ایسه الف و اگر رفع موقعنده ایسه و او حرف موقعنده ایسه
 یا زیاده ایدوب کمال و جمال و کمال و جمال و کمال و جمال دیرلر و اشبو زیاده اولان الف و او و یا، اگر
 نظمه اولور سه حرف اطلاق و نژده او اور سه حرف اشباع تعیر ایدرلر و باجمله چونکه کلمات
 فارسیه تک آخری ساکن اولمق مطرده اولغله تحریکی متقاضی اولدقده متقدمین بر الف الحاق
 ایدوب منلار ایکنی و ندانی کله نژده رایکنیا و ندانیا دیدیلر لکن متأخرین تجویز ایدوب بلکه معاییدن
 عدت ایدیلر بشحی نوع الف نسبتدر که یا، نسبت موقعنده در مد اولنک مجموعندن بر وصف نسبی
 حاصل اولور منلابولغده نسوب نسنیه که بولمق صفتیه موصوف در فراخی دیدکری کی فراخادخی
 دیرلر و انشولکه منسوب و الملوک صفتیه موصوف نسنیه یعنی دیدکری کی پهنادخی دیرلر التبعی نوع
 الف زائده در که قطعاً جهت معناده مدخلی اولوب همین تحسین کلام ایچون خزیده قلنور
 سلطانیا و درویشیا کی الباء معلوم اوله که فارسیده باء مفتوح عربیده باء مکسور ترجمه سیدر یعنی
 عربیده باء مکسور تک مدلولی اولان انصاق و قسم و سائر معانی به فارسیده باء مفتوح دلالت ایدر
 و بعضلر دیدیلر که باء مکسور ترجمه سی اولان باء مغر در یعنی الفی قیاس اورزه حذیف اولتان بانکلدر
 بلکه در که مفرد اصلیدر لکن معانی مر قومه به دلالتی کله دن جزو اولما معنه مشروطدر بس
 مثلاً پروبار ماده نژده کی بانک ذکر اولتان معانبک برینه دلالتلری اولمز بر اکلک جرز و ایدر و اول باء
 مفرد که فعل امر اولنه داخل اولور همیشه مکسور قرأت اولمق لازمدر دفع التباس ایچون و حرف
 جر موقعنده اولان بابی نما ایزین اللغین و یا خود تخفیف ایچون مفتوح قرأت ایتک السیدر فائده
 عربی کی فارسیده رخنی باء زائده واردرا کز یادور بر کله ری قیلنده در اولتان الفاظه داخل اولور
 مثلاً تیرش به ازان کار کر اید بسیر بر زین نهد اوبه تیردر بیکان بیسنده بسیر بروبه تیردر
 کلدر نژده اولدیغی کی بر سر و در تیر تقدیر نژده در معنای بیت اول دلاورک اوقی قلفانه ناغذ و مؤثر
 اولدیغی جهندن ایدور و اوقه اتوندن مصنوع عمرن وضع ایدر کوشش و سائر معدنیاتدن مصنوعی
 وضع و غیر بعضلر دیدیلر که باء زائده تک فائده سی محضاً تحسین کلامدر معنای فنده قطعاً مدخلی
 یسیر نته که بدیحی فائده میان اولور و باء مفتوحه مفرده آنفایان اولدیغی اورزه عربیده کی باء
 مکسوره تک دلالت ایلدیکی معنایک مجموعنه دلالت ایدر یعنی انصاق و مصاحبت و تعدیه و مقابله
 و استعانت و قسم و سبب معنایین مفید او اور از جمله قسم معناسی افاده سی مثلاً الله و یغمبر
 ایچون و یا خود الله و یغمبر حق ایچون دبه جک یرده بخدا و بر سول دیرلر التاء فارسیده تاء ساکن
 آخر کله به لاحق و مفرد مخاطب و مخاطبه ضمیری اولور نته که مقدمه مادخی ذکر اولندی ترکیده اندن
 سن ایله تعیر اولور آمدنت و رفتنت کی جمعی آمدنتان و رفتنتان کلور اندال دال ساکن آخر کله نژده
 مفرد غائبه ضمیری او اور مثلاً اوکلدی و اوکتوردی دبه جک یرده آمد و آورد دیرلر جمعی
 آمدند و آوردند کلور و بای خطاب مقارنبله جمع مخاطب ضمیری اولور منلابولغده کلدیکر و سز
 کورد کز دبه جک یرده آمدید و آوردید دیرلر الشین شین مفرد ساکن آخر کله ده حاصل بالمصدر
 علامتی اولور مثلاً دان کله سی که دانستن دن اسم در دانستن سبک معناسه در بو ماده مدن حاصل
 بالمصدر معناسی مراد اولدقده آخر نته حاصل بالمصدر علامتی شین ساکن کتور و ب دانش دیرلر
 ترکیده بیلش ایله تعیر اولور و خواه لفظی که خواهیدن دن اسم مصدر در حاصل بالمصدر

معناسنی مرادند کذلک آخرینه شین کوروب خواهش دبرل ترکیده آندن استیش ایله تعیر اولنور
 و آمرزش دخی بو منوال اوزره در که آمرزیدن دن ما خود در بار تعمق معناسنه در و شین ساکن مفرد
 عاقل ضمیری دخی اولورنه که بشخی فائده ده بیان اولندی التلاف کاف مکسور کلهک اولنه داخل
 و استفهام معناسنی مفید اولور ترکیده آندن کیم ایله تعیر اولنور مثلا کجه سوبلک و کیم کلدی
 دیه جک برده کر آفتی و که آمدی دبرل و کاف استفهامیه کاف مفردنه ک غیریدر قیاس اوزره
 که لفظندن مخفقدرو کاف مفرده ساکنه تصغیر مراد اولان کلهک آخرینه لاحق و تصغیر معناسنی
 مفید اولور ترکیده آندن جک و جکر و جعفر ایله تعیر اولنور مثلا کوچک قره عجم دخترک و ترک قره جعفر
 تعیر ایدر و جویک و نغزک که خوب و نغز مصغیر ایدر ترکیده کوچک و کور جکر ایله تعیر اولنور
 المیم میم ساکن او آخر کلماته منکلم و خده ضمیری اولور ضمیر بارز منفصل اولان من معناسنی افاده
 ایدر ترکیده بی ایله تعیر اولنور مثلا بن کلدیم بن کدم دیه جک برده آدمم و رقم دبرل و مرا معناسنه
 اداه مفعول دخی اولور دیدنش بر دم از هوش عبارتنده اولدیغی ککی دیدنش مرا از هوش برد
 تقدیرنده در الون حرف نون بر قاج وجه اوزره استعمال اولنور بری نون مفتوحه در که اداه دخی در
 اوائل کلماته داخل اولور مثلا خواند کله سی که خواندن دن فعل ماضی در او قودی معناسنه
 بو معنایی نی مراد ایتد کده اولنه نون نافیه کوروب نحو ایدر بری نون مکسوره در که
 نی مخفقدر مثلا یوقدر دیه جک برده نیست دبرل اصیلی نی است در و بریسی دخی اولوندر که اولنه
 الف ادخایله آخر کله مفاعلیت معناسنی مفید اولور یعنی لاحق اولدیغی کله اسم فاعل معناسنه
 اولور عریده اول صیغهیه صفة مشبیه تعیر ایدر لیس آن کله سی آخر کله ده صفة مشبیه علامتی
 او اور مثلا افت و خیر کله نری که اصلده افتد و خیر در افتادن و خیریدن دن مضارع در بر
 ذلک مبانغه وجهیله دوشخی و قالفجی اولدیغی افاده مراد اولنه فده افتد و خیر در دن مضارعت
 حرفی که دالدر حذف ایدوب آندن بدل الف و نون کوروب افتان و خیران دبرل مبانغه ایله
 دوشخی و مبانغه ایله قالفجی معناسنه و صفة مشبیه صیغه سی صفة جلی به خاص اولمغه بو صیغه لر
 دوشک و قاتفقی عادت معمره سی اولان دانده استعمال اولنور ترکیده اشواقان و خیران عبارتندن
 دوشه قالفه ایله تعیر اولنور و خندان و کریان و گویان دخی بو قیلندرو آن کله سی اسم جامد
 آخرینه علامت جمع اولور مثلا روز که کوند زوشب که کجه اسم ایدر جمع اولنده آن الحاقیه روزان
 و شان دبرل و بانکر اسم اشارت دخی اولور مثلا او کسه دیه جک برده آنکس بیرون بیرون فرموده دال
 و تانصکره وقوعنده مصدریت حرفی اولور آمدن و شنیدن و رفتن و گفتن کی فائده بر صفة
 صیغه سی که مقابلی اولان بر مصدر ایله ذکر اولنه مصدریت حرفی اولان نونی اسقاط ایدر مثلا
 گفت و شنید کله لر که اصلده گفتن و شنیدن در گفتن سوبلک و شنیدن ایشتمک معنالینده در بو
 ایکی فعلک برابر افاده سی مراد اولند فده نون نری که حرف مصدریت در حذف ایدوب گفت و شنید
 دبرل و دادوستد که اصلده دادن و ستدن در آتی و صائقی معنالینده در بو ایکی حدتک برابر افاده سی
 قصد اولند فده کذلک نون نری حذف ایدوب دادوستد دبرل ترکیده آله و صائمه ایله تعیر اولنور
 و آمد و رفت دخی بو قیاس اوزره در ترکیده بوندن کلوب کتبه ایله تعیر اولنور الو او صاحب عمل
 اولان و او بر قاج شمدر بریسی و او مکتوب غیر ملفوظدر که کتباتنه ثابت و تلفظده ساقط
 اولور بو و اوله استعمالی اوج لوعدر اولکی نوع مجرد ماقبلتک ضمه سنی بیان ایچون مزیده اولور
 زیر بوندن اقد مجله ذکر اولندیغی اوزره الفساط فارسیه ک اقل ماده سی ایکی حرف و همیشه
 اولی مخرک و نایبسی ساکن اولور پس نای مضمومه که ضمیر بارز خط ایدر و دال مضمومه که
 ایکی عدده دالدر و جیم فارسیه مضمومه که اداه تشبیه در ضمیر لیس بیان و سکوت و ترفک

صحیحی همچون پرواوری که مکتوب و غیر مکتوب و ظنر الحاق ایندوب نو و دو وجود بدیلر اینکبری نوع
 و او معدوا در که حین تلفظده کنیدن حرف آخره مثلاً الف حرفه عدول اولنور بوسیده تلفظده
 تعین و ظهوری فالماز و پروا و معدوا و خای مجیه عقبنده مخصوص صدر و خای مزجره کر چه مفتوحه
 اعتبار اولنور لکن فتحه سی خالص اولیوب ضمه شمه سی متضمن اولغله و او مر قومده به و او اشباع
 دخی دیرلر و پروا و استعمالی طفوز موضعه منحصر در بری عقبنده الف ذکر اوئه جق موضعه
 خواب و خواجه کی ثانی دال مهمله ذکر اوئه جق موضعه خود کی ۳ رای مهمله خوز کی ۴
 رای مجیه خوزم کی ۵ شین مهمله خوست کی ۶ شین مجیه خوش کی ۷ نون اخوند کی ۸ ها خواهه
 کی ۹ یای تختانی واقع اولان موضعه در خویله کی اکن التباس محذورندن باشی خویش و خویشین
 ماده نرند هجا مکسور و آخور و میر آخور ماده نرند مضموم قرأت اولنور و نوادر قبیلنددر او جینی
 نوع و او عطفدر و اشبو و او عطف عربی کی علی الاطلاق دکلدر ایکی موقعه مخصوص صدر بری
 شخص واحدن صادر اولان ایکی فعل متقابل میانده تخیل ایندوب ثانی بی اول او زینه عطف ایدر
 مثلاً رفتن و آمدن کلدلی که کنتک و کنتک معارینه در مدلول لری اولان حدیثی که بری برینه متقابلدر
 شخص واحدن متواتر صدور بی افاده موقعه تخفیف اولنورین حذف و پندارینه و او عطف
 ادخالیله رفت و آمد دیرلر ترکیبده کلمه کلمه ایله تعیر ایدرلر و نشست و خاست و گفت و شنید دخی
 بوقیاس او زره در و موقعه تانی بر فاعله مشارک اولان ایکی اسم بیننده داخل اولور مثلاً بزرگ و کوچک
 جمع شدند و سند و قبایله نوشتند و باغ و خانه را خربلند عبارتند بزرگ و کوچک و سند و قبایله و باغ و خانه
 کلدلی بیننده اولان و او عطف و او بزرگ و کوچک کیبر و صغیر معنارینه ایکی اسمدر محل
 واحدده اجتماع امرنده و سند و قبایله که تحت و تمسک معنارینه در کایت امرنده و باغ و خانه دخی اشترا
 خصوصنده مشارکدر و اشبو و او عطفک ماقبلی مضموم قرأت اوئه جق موضعه تلفظندن
 ساقط اولوب ماقبلنک ضمه سیله آکفا اولنور و ماقبلی ساکن اولان محله صحت تلفظ همچون
 مفتوح قرأت اولنور مطرده در قسم تانی و او معروفدر که تلفظ حالنده کر کی کی واضح و تعین
 اولور و پروا و او ماقبلی همیشه مضمومدر سور و دور و زاو و کلو کی و پروا و معروفک مقابلی و او
 مجهولدر که کیفیتی بانقا بسدرک اولغله بر آسه قسم عدو لنیوب متطبیلاذ کر اولنور و پروا و
 مجهولک دخی ماقبلی در کما مضموم اولور لکن ضمه سنه اشباع و برلیوب خفیفیه یعنی بین الواو
 و انچه قرأت اولغله و او ایکی جزو مجیه منقسم اولور بور و خور و پروا و سو کی ثالث و او مفتوحدر
 دخی اوج قسمدر او ایکی قسم و او عطفدر بودخی ایکی نوع او زره در نوع اول قریب از صکر
 اولندی نوع ثانی اول و او در که مخاطب طرفندن متکلم کلامنه تنه و تدبیل اولنور او زره
 ایراد اولان کلمه به داخل اولور مثلاً متکلم من بحر اسان میروم دید که مخاطب دخی و عراق هم
 دیسه و با خود متکلم سلام علیکم دید که مخاطب و علیکم السلام دیسه و عراق کلمه سیله و علیکم
 کلمه سنده اولان و او عطف و او بزرگ را جمله ثانیه انکه جمله اولی او زینه منعطف اولنور
 ایکنی قسم اول و او در که ضمیر بارز من فصل غائب اولان اودن مخفف اولور و را دیدم
 و فرور اکتتم کی اورا دیدم و مر اورا اکتتم تقدیرنده در مر کلمه سی زائددر عنقریب بیان اولنور
 او جینی قسم و او زاده در که همیشه بایه متصل ذکر اولنور متلاحق بطرف منست و باجانب
 اوست عبارتند و باجانب کلمه سنده کی و او کی رابع و او تصغیردر کاف تصغیر کی بودخی
 همیشه ساکن اولور مثلاً او غلا بجز و فر جز دبه جک برده بسرک و دخترک دید کلدلی کی
 بسرو و دختر و دخی دیرلر و کاهیمه ترحم و تملطیف موقعه دخی استعمال اولنور خامس
 و اولفظیدر که تلفوظ و غیر مکتوبدر قسم اونک مقابلیدر طاوس و کاوس کی بوکلدر کتابنده

بر او ایله رسم و تلفظده ایکی و او ایله قرأت اولنورلر انهاء او اخر کلمه لاهق اولان ها، ایکی
 نویدر بری هه ظاهر در که هه ملفوظ دخی دیرلر ماقبلک احوال ار بعینده یعنی فتحه و کسره
 و کسره و کسره و کسره کند و سنه تغیر عارض اولمز و وکره و انده و کوه کله زنده کی ها کپی
 بولرک جمع زنده رهه او کرهها و اندهها و کوهها دیرلر و بو هه ظاهر تصغیر موقوعنده مفتوح
 قرأت اولنورلر تک و کرهک و اندهک کی و اضافت حالنده مکسور قرأت اولنور
 ره من و انده من کی نوح ثانی هه مخفی در که هه مخفی دخی دیرلر اشوهه مخفی درت قسمه
 منقسم در او کی قسم هه نقلیه در که بر شیک اسمی مشابهت مناسبه شی آخر حداسنه
 نقل و وضع اولند فده بیان نقل ایچون منقول ایله آخر نه کتوررلر و کاهجه بر شیک مخصوصی
 آخر نه کتوررلر هه اختصاصه و هه تخصیصه دیکلری بودر مثلا دهن که مطلق اغزه
 موضوع در فرسک اغز نه اوریلان د مور اغز لاق که کم تعیر اولنور فرسک اغز نه مخصوصی
 اولیق مناسبه بیان اختصاص ایچون آخر نه ها کتوررلر مزبور اغز لاقده عن خاص ایله دیر
 و دندان کله سی اصلده مطلق دینه اطلاق اولنور ایله مفتاحک و شاهک اوزون اوزون
 قطعه ری که اغز دیشی و طراق دیشی تعیر اولنور فی الحقیقه دیشه مشابه اولغله مشابهت
 علاقه سیله ایله دخی دندان اطلاق ایله بیان نقل ایچون آخر نه بر هه نقلیه کتوررلر
 دندان دید بلر و زبان کله سی که اصلده مطلق دل و لسان معناسنه در بعده قیاس مشروح اوزره
 تر اوزونک دجک تعیر اولنر خستینه و آتش علونیک بالک تعیر اولنر سیوری او جه اطلاق
 اولغله علامت نقل ایچون آخر نه هه الحاقیه زبانه دیدلر معروض بیسانده اضافله متعین
 او اور مثلا دهنه نکام و دنداننه شانه و زبانه آتش دیرلر و یابه و دسته و غنچه و سپره مثل اولرده کی
 هه بوتک شعبه دیر ایکی قسم اول هادر که فعلک آخر نه حر که ویراند کده یعنی فعل
 ماضیدن اسم مفعول صیغه سی تصرف اولند فده فعل ماضیک آخر نه زیاده ایدرلر مثلا رفت
 و کفت و شکفت که رفتن و کفتن و شکفتن دن ماضیلر دیرلر دن اسم مفعول تصرف
 آخر نه بر هه کتوررلر رفته و گفته و شکفته دیرلر او چی قسم اول هادر که تعیین مدت و تشخیص
 زمان ایچون زیاده ایدرلر مثلا بر یا شنده اولان حیوانک باشنی بیسانده یکساله و کذلک بر یاللق باده به
 یکساله دیرلر اصلی یکسال در که یک یله سالدن مر کدر بر یل و بر یاش معناسنه و کوساله دخی
 بوقیلنددر که بر یا شنده اولان کا و بچه به اطلاق اولنور تر کیده بور انی تغیر بولرلر و بگه نه
 بدی کونلک و بگه نه بر یاق و بکر و زه بر کونلک و بگه نه بر کجه لک معالز نه در مجموعی یکساله
 قیاسلر در دخی قسم اول هادر که همین ماقبلک فتحه سنی بیان ایچون او اخر کلمه لاهق اولور
 خانه و کاشانه و جامه و نده کی و اشوهه مزبور جمع حالنده ساقط اولور خانه و کاشانه و جامه کله لرنک
 جمع زنده خانها و کاشانه او جامه دینور بولرده آسبات ها مخالف رسم املادر و اضافت حالنده
 همزه ملینه به یعنی یا ایله همزه صحیحه بیننده قرأت اولسان همزه عنو سینه به تبدیل اولنور
 خانه من و جامه من و بنده خدا کی و تصغیر حالنده کاف مصغر قلب اولنور خانه تک مصغر زنده
 خانمک و جامه تک مصغر زنده جاممک دینور ایله لغت فارسیده آخر کله به لاهق اولان یا سکر
 قسمه منقسم در قسم اول یا نسبتدر که لاهق اولدیغی کلمه تک مدلولنه معنای نسبت افاده
 و مجموعندن وصف نسبی حاصل ایدر مثلا عراق دیار نه نسبتدر عراقی و حر اسانه نسبتدر حر اسانی
 و دین محمدی نسبتدر محمدی و دین موسایه نسبتدر موسوی و دین عیسایه نسبتدر عیسوی
 و اشرف شاه سکه سنه اشرفی دیرلر و سپیدی و سیاهی مثل اولرده کی یا دخی نسبت ایچون در زبانه
 نسبت لازمه و غیر لازمه و جلیبه و غیر جلیبه دن اعم در و اشوبه نسبت سقو طی جائز دکلدر

زیر معنای نسبت بانگ شونده منوط در و کاهجه لاحق اولد یعنی کله بر صفتله موصوف او اوب
 نه یاه مرقومه حالی اوزره قانور مثلا ایران خلقی ابولک صفتیله و توران اهلی بر امزاق صفتله
 موصوف در دبه جک برده ایرانی نیک و تورانی بد دیرلر و کاهجه بر کله به مضاف واقع او نور و یاه
 نسبت کاتبه مطای اوزره باقی و تلفظده همزه ملینه قرأت اولتور اشرافی سره و شاهی قلب کی
 و قسم ثانی بای تعجیدر که خطاب موقعه معروف قرأت اولتور یعنی ماقبلنده کی حرف مکسورک
 کسره سنه اشباع و بر کله تلفظده کرکی کی ظاهر و تدعین اولور مثلا سن نه عجب بر امرن کسه سن
 و غایتده بر امرن دبه جک برده نومردیدی و سیاریدی دیرلر و غائب و قعنده بای مزبور مجهول
 قرأت اولتور یعنی ماقبلک کسره سنه اشباع و بر کله خفیفه تلفظ اولتور مثلا فلان عجب
 بر امرن کسه در دبه جک برده فلانی مردیدی بود دیرلر و اشو بای تعجک لاحق اولد یعنی کله نیک
 مضاف اولسی جائز دکندر و قسم ثالث بای خطابدر همیشه معروف قرأت اولتور مثلا آمدی
 و رفتی و کفتی کی سن کلدک و سن ککندک و سن سو بلدک معنای سه قسم رابع بای ایبا قدر
 دائم صدره لاحق اولور مثلا خوردنی بیگانه لایق طعام معنای سه در که به جک تعیر اولتور
 و برداشتی فاند رنغه و زدن اوزر رنغه و کشتنی اولدر که لایق ککه فاندیره جق و اوزره جق
 و اولدیره جک تعیر اولتور و اشو بای ایباقت همیشه کائیده ثابت و حالت اضافده همزه ملینه
 قرأت اولتور قسم خامس بای تکبیر در که ذات غیر معینه لاحق و وحدت معنای سه مفید اولور
 عریده بوم معنای سه ایله ادا اولتور مثلا بر شخص غیر معهود کک لوب طوبیله دن برآت آلوب
 کندی دبه جک برده شخصی آمد و از طوبیله اسی برد و رفت دیرلر و بوی بای تکبیرک لاحق اولد یعنی
 کله مضاف و یا موصوف واقع اولسه یا کله دن ساقط اولور مثلا مرد دونده و اسب رونده و شمشیر
 بر تنده و یارهن و دوست تو ککی اصلده مردی دونده و اسی رونده و شمشیری بر تنده و یاری من
 و دوستی تو ایدی بوم و قهلمرده بانگ ایه اتی رسم املا به مخالفدر زیر اضافت و وصف حالت اولدن
 هر بری تعریف و تخصیصی موجب اولغله تکبیره مجال محالدر قسم سادس بای تعظیمدر عریده
 نه بوم معنای سه ایله ادا اولتور مثلا فلان بیوک آدم در دبه جک برده فلان مرد بست دیرلر
 مرد بزرگست تقدیر بنده در قسم سابع بای ائیلک صنعتدر مثلا بر شاعر و شعر صنعتی دانکده ثابت
 و مستقر در دبه جک برده نوس شاعری دیرلر و فاضلی و حکایتی دخی بولجه در قسم هاشم بای
 مدد ریندر مترجیحسی و زرخشی و مشکیری و کلری ککی سر بخشیدن و زرخشیدن
 رمنک بیختن و کلری بخشن معنای سه در
 معانی جهتمده مدخلی اولیوب
 بحر دنجسین کلام ایچون زیاده اولسان حروف و کلمات بیسانده در معلوم اوله که فارسیده
 دخی بعضی الفاظ زائده وارد که بحر دنجسین کلام و تزیین مقام ایچون زیاده ایدرلر
 معانی جهتمرنده قطعاً مدخلری اولر و لفظدن اسقاطلری معنای سه ختل و پرمر و آنلار
 بر قاج لفظدن عبارتدر بری حرف با در برفت و بکفت و نبرفت و نیکفت کی بونلردن با اسقاط
 اولسه بنده معنای مدلوللری کا کان مستفاد اولور و خاصه اول بادر که برودر کله زدن
 مقدم ذکر اوله مثلاً نیرش فر و شد بچکر بر یعنی بر جکر و نشست بسیرر یعنی بر سر و داخل شد
 بشهر در یعنی در شهر و آمد بخانه در یعنی در خانه و الفاظ زائده نیک بریسی دخی بر کله سیدر
 بر خواندو بر کفت و بر رفت کی یعنی خواندو کفت و رفت نالک فر اکلده سیدر فر ارفشد و فرا کوفند
 و فرا آمدند کی رابع مرفضیدر مر و را و مر ترا ککی خامس خود کله سیدر من از خود
 شایم و بر شما خود معلومست عبارتنده اولد یعنی کی یعنی من از شایم و بر شما معلومست سادس
 همی کله سیدر همی رفتی و همی کفتی کی سابع در لفظیدر دامن در کشیدن کی یعنی دامن